Akbaba

GENE DEV ÇEKİLİŞ

GENE 7 MİLYON

60 Apartman Dairesi - 5 adet 100.000 lira - 10 adet 50.000 lira - 50 adet 10.000 lira - 100 adet 5.000 lira - 500 adet 1.000 lira - ayrıca 15 000 adet 100 lira.

TÜRKİYE BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

(Yeni Ajans: 3959—162)

Akbaba

Yıl: 43 Cilt: 9 Sayı: 32 ● Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ ● 4 Ağustos 1965

Sayın İnönü'ye Mektup!

Paşam,

Yıllar, insanı en tatlı alışkanlıklarından uzaklaştırıyor. Eskiden bir yaz akşamı pul pul sedeflenmiş iki kadeh rakı, benim için vazgeçemesini düşünmediğim bir keyifti. Kış geceleri, sabaha karşı soğuyan odamda, yorgan altından çıkmış tek elimi değiştire değiştire pencerelerde karanlıklar ağarıncaya kadar bir kitapla arkadaşlık etmek de şimdi eski bir anı olmuş mutluluklardandır benim için... Yaşlanmanın bir yönü de bu galiba: Alışkanlıklarımızdan ayrılmak...

Başbakanlığınızın ilk yıllarından beri Akbaba'yı okurdunuz. Bu eski alışkanlığınız sürüyor mu acaba?

Eğer sürüyorsa, iki sayı önceki yazımı okumuşsunuzdur. Başlığı: Kahrolsun Emperyalizm'di...

Okumadınızsa, emrinizi bana bir telefonla bildirsinler, takdim edeyim. Beni sevindirirsiniz Paşam.

O yazıda, genç ellerin kaldırımlara yazdığı bir öfkeli cümleyi sık sık tekrarlıyor ve ben de bağımsız insanlığın, özgür insanlığın düşmanını lânetliyordum. Kahrolsun emperyalizm!

Bazı düşünceler, bazı sözler vardır, aritmetiğin rakamları, geometrinin çizgileri kesinliğindedir. Beş kere beş yirmibeş gibi... İki nokta arasında en kısa yol düz yoldur gibi... Bu yazım da öyleydi. Yanlış diyemezdi kimse, yalan diyemezdi kimse, uyduruyorsun, iftira ediyorsun diyemezdi kimse... Eğer, kalemlerine bir dayanak noktası bulabilseler, en cılız yazarlar, beni yerimden uçuracak birer Archimède kesilirlerdi...

Ama susamazdılar da... Ama gözlerindeki perdeyi yırtamazdılar da... Ama «Doğru söylüyor be» diyemezdiler de... Kolay mı insan olmak, kolay mı erkek olmak, kolay mı namuslu olmak?

Bir mektup aldım bu yazım üstüne... Benden çok sizi ilgilendirmesi, sizi kaygulandırması gereken bir mektup. Onun için, değişmez saygımla size sesleniyorum Paşam.

İşte, yırtıp sepete atmadığım bu alçaklık vesikasından seçtiğim parçalar:

«Satılmış Amerikan uşağı Ortaç efendiye!

«Kahrolsun emperyalizm başlıklı yazınızı büyük bir nefretle okudum. Bu yazınız için kaç Amerikan doları aldınız acaba?..»

Demek Türkiye'de Kızıl emperyalizmin düşmanı olanlar, yalnız kiralık Amerikan uşakları! Ayıya dayı demediniz mi, mutlaka avucuna Amerikan dolarları sıkıştırılmış bir demokrasi dilencisisiniz!

Ya tersini yaparsam ne olurum acaba?.. Avucuna Rus rubleleri sıkıştırılmış bir Kızıl dilenci değil mi?..

Hayır... Bunun cevabı şu:

«Rubleler ağır bassa, 180 derecelik bir dönüşle hakikî mahrekine yerleşirsin... Bu olacaktır, yaşıyanlar bunu da görecektir!»

«Biz ilericiler, yani yüksek tahsil gençliği, İnönü'nün yolundayız. Bu yol, nurlu yoldur ve tükenesi ömrünüz vefa gösterirse, bu gençliğin nelere muktedir olduğunu demirkafes arkasından seyredersiniz artık!

«Zafer, Dönüşüm'cülerindir ve sizin gibi Amerikan uşaklarına sadece ölüm!»

Mektup, cellâdın kapımı ne zaman çalacağını da haber veriyor:

«Senesine varmaz!»

Eh sevgili okurlarım, hakkınızı helâl edin artık.. Bir yıl sonra, benim için yapılacak şey: Ölümlerden ölüm beğenmek!.. Artık yağlı ip mi olur, yontulmuş kazık mı olur, yoksa Moskova yardımı elektrikli fırın mı olur, bilmem!

İşte kendilerine «Yüksek tahsil gençliği» adını veren özgürcülerin, Türk milleti için düşündükleri hürriyet rejimi bu!

Cümlenin başından, son derece terbiyesiz iki hakaret kelimesini çıkardıktan sonra mektuptan parçalar almıya devam ediyorum:

«... Gürsel, bize karşı bir derneğin başkanlığını almakla hayatının en affedilmez suçunu işledi. Ama İnönü, aslan İnönü onu da kündeye getirdi ve tükürdüğünü kendisine yalattı...

«Menderes'in başını yiyen kim?.. İhtilâl kimin eseri?.. 141 ve 142 nci maddeleri işlemez hale getiren ve bizlere zemin hazırlayan hep İnönü'dür. Biz gençlik olarak daima onun emrindeyiz. Bir işareti ile ikinci ihtilâle hazırız. Bu seferki mutlu azınlığın imhası ile nihayetlenecek ve beşyüz bin mikrobun temizlenmesi ile tıkanmış refah yolu Türk milletine açılacaktır.»

«İnönü sabırlıdır. 1938 den bu yana Hasan Âli Yücel yoldaşın eli ile askerlerini yetiştirmiş, köşebaşlarını tutmuştur. Köy enstitüleri kurtuluş ordusudur. Bu ordu, silâhlı ordudan da güçlüdür ve askerî bir müdahale bile bu orduyu durduramaz. Biz yetiştik artık... Milliyetçi geçinen keçilerin akıbetini yakında göreceksiniz!

«Seçimlerin sonunu bekliyoruz. Millet gaflet gösterir A.P. ve ortaklarını seçerse 6-7 Eylül gölgede kalacaktır.

«Kahrolsun emperyalizm, kahrolsun Ortaç!»

Mektup bu kadar. Altında: «Dönüşüm'cü gençlik adına» okunmaz bir imza...

Sayın İnönü!

Bu, yüksek tahsil gençliği değil elbet. Bu, Dönüşüm'cü gençlik değil elbet. Ama bu, bir kişi, on kişi, yüz kişi de değil elbet...

Gözlerini kan bürümüş bu sadistler, bu politikada kan dâvası güden kiralık haydutlar, cesareti, kuvveti kimden alıyorlar, söyler misiniz lütfen?..

Bir gün, Amerikadan, başarısız bir politikacı öfkesi ile yurda dönünce:

— Yeni bir dünya kurulur, orada yerimizi alırız!

Diye politikanın baldırı çıplaklarına ümit veren siz oldunuz.

Bir gün, kırkaltıdan bu yana, her seçimden yenik çıkınca, bir «Belki» ye kapılarak:

— Ortanın solundayız!

Diye, altı okundan biri de milliyetçilik olan Atatürk partisini, solun belirsiz bir ucuna iten yine siz oldunuz!

Komünizm ile mücadele derneklerinden bahsederken, onları, İkinci Dünya Savaşının profesyonel kaatillerine benzeten, SS takımları diyen siz oldunuz!

Yine bu derneğin fahrî başkanlığını kabul ettiği için, sorumsuz Cumhurbaşkanını:

— Yarına kadar vazgeçmesini istedim. Bekliyorum. Vazgeçmezse mecliste mühim açıklama yapacağım!

Diye tehdit eden yine siz oldunuz!

Buyrunuz Paşam, beslediğiniz leş kargaları, 6-7 Eylül'ü gölgede bırakacak bir ihtilâl ateşi ile yanıyorlar ve susuzluklarını dindirmek için en az beşyüzbin kişinin kanını votka kadehlerine doldurmak istiyorlar!

Ailenize karşı çok duygulu baba kalbinizi sızlatmamak için evlâtlarınızı villâlarında rahat bırakayım... Ama, sevimli kayınpeder Ali Sohtirik şimdiden vasiyetini hazırlasın!

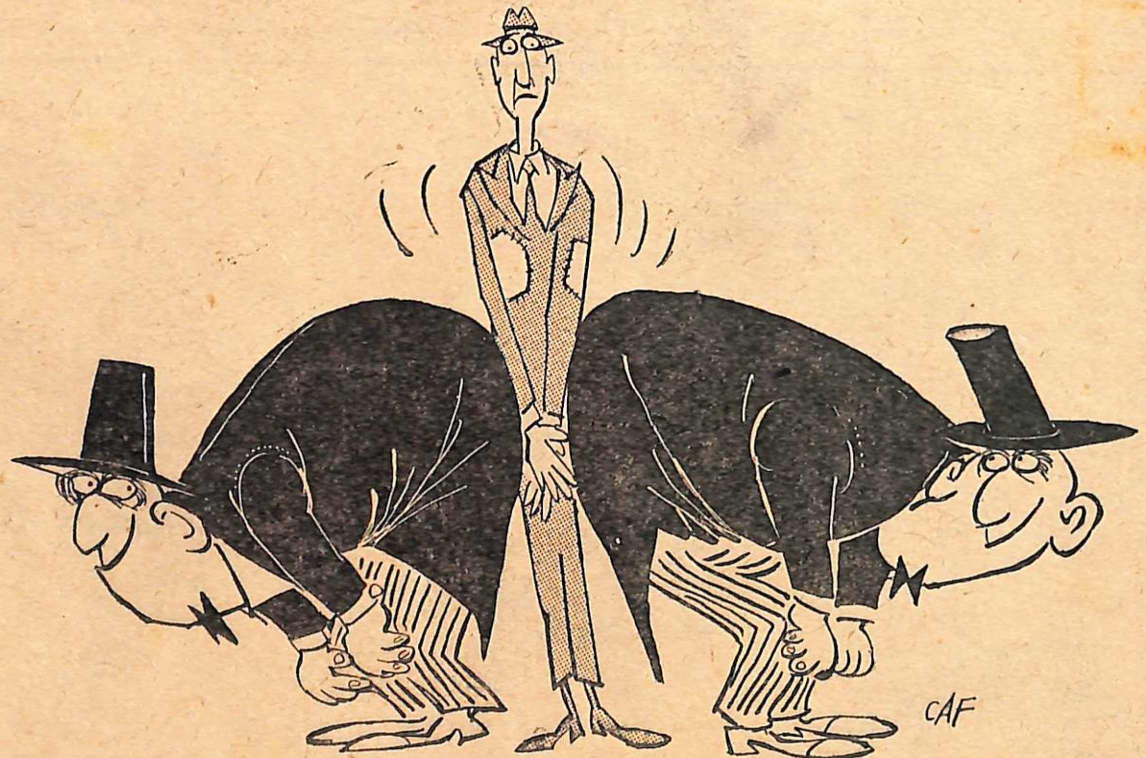
Bunlar kendi deyimleri ile «İnönü gençleri» imiş... «Aslan İnönü gençleri!..»

Siz cevap veriniz şimdi paşam:

İnönü aslanı İsmet paşayı, Lozan aslanı İsmet paşayı, seksen yaşından sonra Moskova sirkinin aslanı görmeğe razı mısınız?..

Saygılarım her zaman sizindir.

Yusuf Ziya ORTAÇ

Sağ, sol eğilimler arasında!

Cehennemde PAVYONLAR

AHRET kapısının önü o gün sayısız insanla dolmuştu. Türkünden acemine, rumundan çingenesine kadar her milletten erkekli kadınlı bir sürü, günahsız, günahlı, kuyruk olmuşlar, gâh bir adım atarak, gâh durup bekleyerek kontroldan geçme sırasına bir an önce kavuşmaya çalışıyorlardı.

Kapıyı tutan iki melek, dünyadaki davranışlarına göre alınlarına cennetlik, damgasını yemiş olanları sağ tarafa yöneltiyor, cehennemlik olanlara da sol tarafı işaret ederek ikiye ayırıyor ve gösterdikleri yöne doğru ilerlemelerini tenbih ediyorlardı.

Melekler bu cennet ve cehennem yolcularının dünyada alışmadıkları bir nezaketle muamele ettikleri için herkes memnundu. Sol tarafa ayrılanlar, sağa ayrılanlara oranla sayıca pek üstündüler. Bu koskoca kalabalıkta kimse birbiri ile konuşmuyor, herkes yürüyüşün sonunun nereye varacağını merak ediyordu.

Cehennem yolunu tutanlar, dünya ölçüsü kilometreleri bir kaç saniyede aşıyorlar ve tıpkı feza yolcuları gibi herhangi bir dirence rastlamadan yollarına devam ediyorlardı. Etraf çok aydınlıktı. Fakat ortalıkta güneş diye bir şey yoktu. Yalnız çok ilerde kapkaranlık bir yerin bulunuşu da gözlerinden kaçmıyordu.

Bu kadar insan arasında birisine karşı bütün ahret meleklerinin özel denebilecek bir tebessümle baktıkları çoğunun gözünden kaçmadı. Bu insanın kim olduğu büyük cehennem kapısının önüne vardığı zaman anlaşıldı. Bu, Yozgadın Belvermez köyünden Hasan oğlu Mehmet Perçindi. Sırası gelip kapıdaki kontrol meleğinin önünde durduğu zaman, elini koynuna atarak bir tomar kâğıt çıkardı ve kapıcı meleğin eline verdi. Melek, bir an şaşkın, uzatılanları alıp tetkik etti. Bunlar Mehmedin dünyada her işi düşenin, başvurduğu resmî kapıya beraber götürmeyi ihmal etmediği şeylerdi: Nüfus tezkeresi, altı vesika fotoğrafı ve 16 kuruşluk dilekçe pulu... Kapı meleği bunları görünce Mehmede, kulağına eğilerek şöyle dedi:

«— Bunları beyhude zahmet edip buraya kadar taşımışsın. Biz Allahın memur ettiği öyle melekleriz ki herkesin hüviyetini yüzüne bakarak anlarız. Şimdi bu kapıdan gir, biraz yürüdükten sonra Türklere mahsus olan yeri bulacaksın. Sen dünyada sevabından fazla günah işlemiş bir insan olduğun için bir süre cehennemde yanacak, ondan sonra cennetteki yerini alacaksın!»

Böyle demesiyle kapıyı açıp Mehmet Perçini içeriye sokması bir oldu.

Mehmedin yürümek zorunda olduğu yol uçsuz bucaksızdı. Bu yolun sağında ve solunda sıra sıra dizilmiş paviyonlar vardı. Bunlar her millet için özel surette yapılmış cehennem hücreleri idi. Galiba da sıralanma alfabetik idi. Çünkü Mehmet ilk defa Almanlara mahsus paviyonun önünde durdu. Burasının Alman cehennemi olduğunu anlamakta hiç güçlük çekmedi. Dünyada iken kolunda gamalı bandı, düşen kâkülü ve burnunun altındaki Şarlo bıyıklarıyla Hitlerin gazetelerde çok resmini görmüştü. Alman cehennemi sağkanadına asılan Hitlerin resmi burasını bulmak için Almanların işine yarıyordu. Sol kanadı cehennemin iç teşkilâtını gösteren mufassal bir harita kaplıyordu. Mehmet az ilerde cehennemden bazı safhaları göstermek üzere konan büyük camekânın önünde durdu. Buradan cehennemlik almanlar sıra ile geçiyorlar ve her birinin Allah tarafından lâyık görülen cezalarının nasıl çektikleri ibret için teşhir ediliyordu. İnsan aklının kavrayamayacağı kadar büyük alevler arasında Hitler ilk geçen oldu. Vücudu intihardan sonra yakıldığı şekilde idi. Bıyığının yarısı, sol kaşının dörtte biri kavrulmuş halde dayanılmaz bir azap cenderesi içinde görülüyordu. Hitlerin durumu Mehmedi çok oyaladı. Çünkü dünyada insanlara neler yaptı ise şimdi aynen çekiyordu.

Nihayet ona yahudi kamplarını temsil eden bir yer gösterdiler. Açlıktan ve sefaletten öldü burada.

Arkasından Göring, Göbbels ve öteki Nazilerin resmigeçidi başladı. Mehmed bunları gördükçe tiril tiril titriyordu. Nihayet oradan ayrılarak cephesinde boydan boya neon ışıklarıyla donatılan bir yere geldi. Yanıp sönen bir reklâmdan, yine dünyada iken resminden tanıdığı Roosvelti görünce burasının Amerikan cehennemi olduğunu anlamakta gecikmedi. Bu paviyonda da enteresan teşkilât ve tertibat vardı. Bütün işler elektronik beyinlerle idare ediliyor ve yananların saat, gün ve yılları bu makinelerle hesaplanıyordu.

Ayağa kalkmış bir ayı heykelinden, şimdi Rus cehennemi önünde bulunduğunu anladı. Stalin elektrikle kızartılmış bir fırına atılırken Mehmet bunu görmeye dayanamıyarak Rus paviyonunun önünden ayrıldı.

Yol boyu bir sürü milletin cehennem paviyonlarını seyrede ede Mehmet nihayet cehennemlik Türklerin bulunduğu yeri buldu. Fakat tuhaf şey, burası cehennemden çok bir eğlence yerini andırıyordu. Kapısındaki levhaya rağmen haklı bir tereddüde kapıldı. Ancak kapıcı melek onun yürüyüş tarzından Türk olduğunu anlamış ve kapının önünde dikilip durmamasını söyleyerek hemen içeri girmesini istiyordu. İçerde bir sürü insanın kemanlar, tanburlar, udlar, defler ve darbukalardan kurulmuş saz heyeti karşısında bağdaş kurup oturduklarını kapı arasından görünce Mehmedin şaşkınlığı büsbütün arttı. Kapıcı melek, acele etmezse biraz sonra kapıların kapanarak dışarda kalacağını tekrarlayınca, çaresiz içeriye girmeye karar verdi.

Kapıda ona basılı bir kâğıt uzattılar. Ona pul yapıştırıp giriş dilekçesi imzalatıldı. Sonra kapıcı melek 2 fotoğraf isteyerek birini ana kütük defterine iliştirdi ve nüfus tezkeresinden Mehmedin künyesini işledi. Sonra bir hüviyet varakası doldurdu ona da bir fotağrafla 16 kuruşluk pul yapıştırıp Mehmed'e teslim etti ve turnikeden içeri aldı. İçerde saz âlemi devam ederken sahne gibi oturtulan salaşın üzerinde iki kadın belirerek göbek atmaya başladılar.

Mehmet, burası ne biçim cehennem diye düşünüp hâlâ tereddütlü adımlarla ilerlerken oturanlar arasından birinin koşarak ona doğru geldiğini gördü. Bu, köyünün imamı meşhur Sarı Hafızdı. Hemen birbirlerine sarılıp öpüştüler. Mehmet, Sarı Hafıza yol boyu gördüğü cehennemleri anlatarak buranın sazlı, oyunlu nasıl bir cehennem olduğunu sorunca Sarı Hafız şu cevabı verdi:

— Hele bekle oğul, nasıl yanacağımızı ilerde görürsün. Böyle olduğuna bakma. Çünkü henüz tahsisat çıkıp kömür ihalesi yapılmadığı ve ateşçilerin de haftalıkları verilmediği için ocaklar yanmıyor da onun için durum şimdilik böyle!

Esin TOK

*

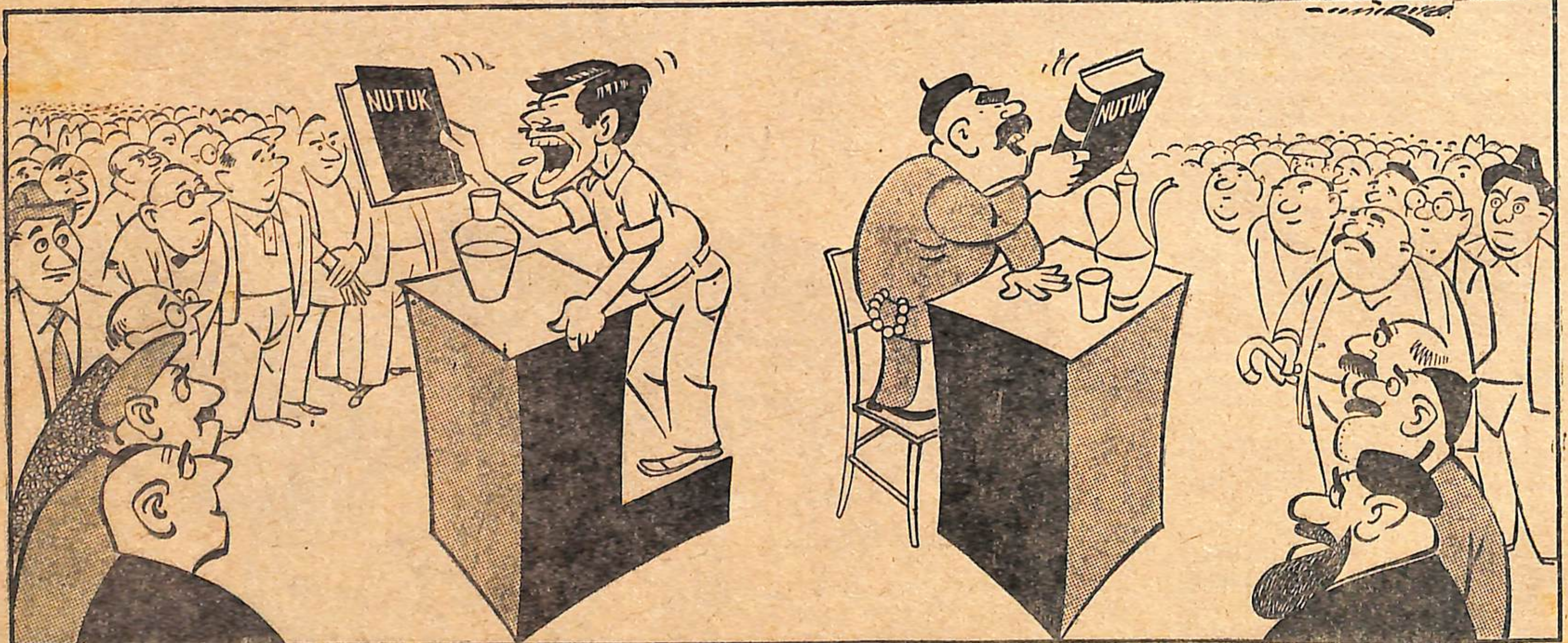
Ters orantı

Köylü çam keser,
CEHALET...
Sosyete çam süsler,
KERAMET...
Politikacı çam devirir,
SİYASET!

* * *

Âşık dilenir:
«AH YANDIM!»
Dilenci dilenir:
«AÇ KALDIM!»
Politikacı dilenir:
«DIŞ YARDIM!..»

Erhan TIĞLI

Solcu — Atatürk büyük nutkunda diyor ki... Sağcı — Atatürk büyük nutkunda buyuruyor ki...

Refik Halid Karay

Bazı ölümler vardır, insan inanmaz. Refik Halid'in ölümü bunlardandır. Öylesine canlı, istekli, yaşını geride bırakmış bir keyifli adamdı.

Meşrutiyet'in ilk yıllarında, siyasi mizahın en güzel örneklerini verenlerdendir. Kirpi'nin dedikleri ile bir çığır açtığına inanıyoruz.

Yalnız o kadar da değil... Asıl unutulmaz hizmeti, Türk hikâyeciliğine Anadolu'nun penceresini açan ilk yazar oluşudur.

İttihat ve Terakki'nin önce Sinop'a, sonra Çorum'a sürdürdüğü Refik Halid'i, Memleket Hikâyeleri'ni okuyan bir İttihatçı, Ziya Gökalp, onu elinden tutup İstanbul'a getirmişti.

Tam mânası ile: «Mihneti kendine zevk etmek hünerini» göstermiş, kendi felâketine bile, kâh dişlerini, kâh kalemini gıcırdata gıcırdata gülebilmiştir.

Edebiyatımızın da, mizah edebiyatımızın da kaybı büyüktür.

Halide Onbaşı

HANİ çocuklar mahalle aralarında, cami avlularında, yalandan bakkallık, aktarlık oynarlar.. Taştan şeker, topraktan kahve, tabak kırığından para, tuğla parçasından dirhem yaparak dükkâncılık ederler... Yahut bahçelerde fasulye sırığından atlara binip yarışa çıkarlar... İşte işlerimiz aşağı yukarı, bunlara döndü, ciddiyet ortadan büsbütün kalktı.

Refik Halid Karay

Geçen gün gazetelerin birinde Halide Edip hanımın cephedeki maceralarına ait koca bir makale vardı. Bu makalede, Halide hanımın kumandanı, onun için:

— Halide Edip onbaşı bir Herkül'dür!

Diyordu. Bu tevcih ve hüsn-ü zanna karşı benim guguklu saati cidden aradım. Eminim ki, çeyreğini, yarımını beklemeden bir bir arkasına altmış adet «Guguk»u bir solukta bastırırdı. Zaten Yakup Kadri de kadın onbaşıdan bahisle «Bir yanardağdır» dememiş miydi?.. Bu tarzda kadın methi olunacağı da kimsenin hatırına gelmezdi. Faraza yarın bir çay ziyafetinde tutup hanımefendilerden birine:

— Siz bir Herkül'sünüz! Siz bir yanardağsınız! Siz bir Ayasofya kubbesisiniz! desem muhakkak bana kapının yolunu tutmak düşer... Dağla, devle, kubbe ile, küple hanım takdir ve tavsif olunur mu? Ne ise biz makaleye gelelim: İçinde öyle çocukça şeyler var ki, okurken elimi yüzüme kapamaktan kendimi güç tuttum. Halide Edip hanım, yok, künyesiyle söyleyelim, Edip kızı Halide onbaşı cepheden kocasına şu mektubu yazıyor: «Söyle, diyor, sana iyi bakıyorlar mı? Bakmıyorlarsa haber ver de asker ailesine iyi bakılmıyor diye şikâyet edeyim!» Bilmem bu soğukluğu sıcak, bu sevimsizliği nükteli bulanlar var mıdır? Ben okur okumaz, sırtım bir anafor uğrağı kesildi, hâlâ üşümemi gideremedim.

Yine bu makaleye göre Halide onbaşı gece birkaç arkadaşı ile beraber bir araba içinde dağdan geçerken arabacı boşboğazlık etmiş:

— Buralarda eşkıya var!

Demiş, hepsinin ödü kopmuş... Ama Halide onbaşı silâhını kapınca ileri atılmış ve yanındakilere:

— Hazırol! Fişeksür!

Kumandasını vermiş...

Bravo be! Bravo! Kendimi tulûat kumpanyalarının «Kırk Haramiler» piyesinde sandım, bana da bir coşkunluk geldi, duygulanmamak kabil değil!

Dahası var:

Halide onbaşı ayağından mahmuzları hiç çıkarmazmış, muntazaman onbaşı tahsisatını alırmış. Öyle vatanperver imiş ki, bir gün memleketine izinli dönerken vesikasını kumandanının yanında unutmuş da hemen dönüp gelmiş:

— Aman, demiş, vesikamı unuttum... Vesikasız giden askeri çalyaka İstiklâl Mahkemesine verirler!

Gel de bu kıraat kitabı dersine benziyen sahte edebiyata dayan!

Vaktiyle Bekri Mustafa'yı geceyarısı bulut gibi sarhoş yakalamışlar, o zamanın zaptiye kapısına getirip tıkmışlar:

— Söyle bakalım, geceyarısı sarhoş olarak sokakta ne dolaşıyorsun?

— Siz bana karışamazsınız, ben Yeniçeri ağasıyım!

Ne kadar zorlasalar ağzından başka cevap alamamışlar. Fakat ertesi sabah falaka ile sorguya çekilince bülbül gibi söylemiye başlamış... O zaman:

— Hani, demişler, gece Yeniçeri ağasıyım diyordun?

— Efendim, demiş, sabaha karşı ayıldım, istifa ettim!

Onun gibi yarın ön saflarda top patladığı zaman Mehmetçiğin biri dile gelip de:

— Haydi bakalım Halide onbaşı, şu kumandanın çadırından çık da önümüze düş!

Deyiverirse, zannederim ki, Edip kızı Halide onbaşı da:

— Ben çoktan istifa ettim!

Diyecek ve yeşil cübbesini giyerek bu sefer de askerlikten hocalığa dönecek, tekrar cephe gerisinde vaızlara başlıyacaktır!

Refik Halid

İnönü seçim emniyeti istiyor.
— Gazeteler —

— Ben bir Köroğluyum, dağda gezerim,
Esen rüzgârlardan hiyle sezerim!

«Partiler aldıkları oy nisbetinde devletten para alacaklar.»
— Gazeteler —

Yazısız

BİZİM YOKUŞ

Yokuşta iki tip !

AHMET Haşim Avrupadan çok keyifli döndü. Hergün yeni birşey dinliyorduk ondan. Günün fıkralarını, yazmadan anlatıyordu bize: O hayvanat bahçelerini, o ateş gözlü İtalyan kızlarının dallardan yemişler koparıp atışlarını, o büyük parklarda bastonlarına dayanıp toprağa dalan ihtiyarları...

Bu seyahatten sonra, Ali Naci ile çok teklifsiz olmuşlardı artık. Bir gün, adının başındaki «H» yi çeke çeke:

— Haaşim... Haaaaşim derken, arap Haaaaşim, diyince ödüm koptu: Şimdi kıyamet kopacak diye...

Ama o, şeytanı çatlatacak bir gülüşle:

— Aman beyefendi, dedi, bendenize Arap demeyi de bari Türklere bırak!

Ali Naci, bu yaman cevap önünde koltuğuna baygın serildi kahkahadan...

Bir akşam, İkdam'a gitme saatimizden az önce bana geldi Haşim:

— Hâce, dedi, yazılarımızı senin çocukla gönderelim...

— İşin mi var?

— Hayır... Görmek istemiyorum o adamı!

Sormama vakit bırakmadan başladı anlatmaya:

— Monşer, hergün, hergün, hergün aynı Asya geriliği... Londra'da çay içilen saatte, herif fırından lokma ile boğaça getirtip

Fes yıllarının karikatürü:
Ahmet Haşim

yiyor... Görmeğe tahammülüm yok artık!

Aybaşlarında, mutlaka beraber gidiyorduk matbaaya. Aradan yedi, sekiz ay geçmiş, hiç aksama olmamıştı ödemelerde. Ama Haşim, daima kuşku içinde idi:

— Bakalım, muhterem patronumuz, mukavele ahkâmına riayette devam buyuracaklar mı?..

Yine böyle bir aybaşında, güle konuşa yazılarımızı götürmüştük. Kapının önüne kamyonlar dolusu kâğıt yığılmıştı. Telâş içinde idi matbaada herkes...

Ali Naci bizi görünce, ilk defa belli bir üzüntü içinde ellerini uğuşturarak kekeledi:

— Haşimciğim, çok affedersin... Bugün İsveç'ten kâğıtlarımız geldi, onun telâşı içinde aybaşını unuttum. Bankadan para çekemedim...

Bileğindeki saate baktı, önce dudağını, sonra boynunu büktü:

— Kasa kapanmıştır şimdi... Yarın... Yarın kaçta emredersin...

Naci'nin son sözü dudaklarında kaldı. Bir yıla yakın zamandır dört gözle aradığı fırsatı yakalamıştı Haşim... Bre, bre, bre! Nasıl unuturmuş bizi?.. Biz İsveç kâğıdından daha mı değersizmişiz?.. O kâğıt, bizim imzalarımızla kıymet oluyormuş... Zaten geç bile kalmış bize bunu yapmakta!

Söyledikçe coşuyor, coştukça söylüyor, sekiz aydır içinde biriken bütün kavga iştahı ağzında tat, dilinde lezzet oluyordu.

Büyük ve loş bir salondu burası. Uzağa çekilmiş, geniş, maroken koltuklardan birine âdeta gömülmüştüm utancımdan...

Eski yılların şakası:
Ali Naci Karacan

Ali Naci, yüzünde hazin bir gülümseyişle, başını eğmiş, dinliyordu.

Ahmet Haşim birden sustu. Beni arıyordu gözleri şimşek şimşek.

Salonun en kuytu, en gölgeli köşesinde, âdeta saklanır gibi oturduğumu görünce, o acı, o şeytanî kahkahalarından birini daha çatlatarak:

— Bari, dedi, şu terbiyeli adamın parasını ver!

Fırtına geçmişti. Hepimiz gülüyorduk artık...

Bir gün, bir bomba patladı Bizim Yokuş'ta: Yeni bir parti kuruluyordu, bir muhalefet partisi... Adı, Serbest Fırka... Başındakiler: Fethi Okyar, Ahmet Ağaoğlu, Nuri Conker...

İkdam Yurdu'nun boş katlarından birini, Arif Oruç kiraladı: Yeni partinin organı olacak Yarın için.

Bir çatı altında iki cephe kurulmuştu: Halk Partisini tutan ve bütün zekâ gücü ile İsmet Paşa'yı savunan Ali Naci, Serbest Fırka'yı benimseyen ve bütün gözüdönmüşlüğü ile İnönü'ye saldıran Arif Oruç!

Cumhuriyet basınında, ilk sürekli parti kavgası bu iki gazetede olmuştur. Kalem çarpışması ile öfkesini dindiremiyen Yarın'cının, bir gece kafayı çekip kendi katından İkdam'a beş el ateş ettiğini ertesi gün Ali Naci'den dinledik...

Yine o günlerde, basın dünyamızın bir daha görmediği dört renkli bir polemik afişini, İstanbul duvarlarında hayretle seyretmiştik: Göz bebeklerinden biri sağa, biri sola kaymış, dağınık saçlı bir kafa: Arif Oruç'un başı... Üstünde, kocaman harflerle dört kelime:

Vatan haini Arif Oruç!

Altında: Yarın İkdam'da!

Cumhuriyet tarihimizin bu demokrasi denemesi pek kısa sürmüştür. Sonunda, ne Serbest Fırka kaldı, ne Yarın gazetesi kaldı, ne de Arif Oruç...

Ama, son derece acıdığım bir gazeteciyi burada anmak isterim: Burhanettin Âli'yi...

O, Bizim Yokuş'un benimsemediği bir tipti: Gayet şık giyinirdi, gayet temiz giyinirdi. Her

Kadın Haklarını Koruma Derneği, sebze ve meyveye boykot ilân etti.. — Gazeteler —

— Maşallah Hüseyin bey, bu ne kadar ekmek?
— Ne yaparsın komşu, hanım sebzeye, meyveye boykot ilân etti. Ben de ete, pirince ettim!

yeniliği, ilk onun üstünde görürdünüz. Tanınmış bir aile çocuğu idi, Harbiye Nazırı Ziya paşanın yakın akrabasıydı galiba. Yazlığı, onun Bakırköydeki köşkü idi, kışlığı onun Bozdoğan kemerindeki konağı...

Kültürü az, zekâsı orta, ama kalemi işlek bir gazeteciydi Burhanettin Âlî. Azıcık şairliği de vardı!

Bizim Yokuş korkunçtur bazı insanlar için: Gözüne kestirdiğini, bir yamyam duygusuzluğu ile yer... Burhanettin Âlî, bunlardan biri idi işte.

İpek gömleği, güzel kıravatı, şık elbisesi, her zaman taralı saçları, daima boyalı papuçları ve bileğindeki altın zincir, onun affedilmez suçları idi. Yadırgıyordu onu bizim çapaçullar yokuşu... Yer yoktu ona, iş yoktu ona, ekmek yoktu ona Bizim Yokuş'ta!

Bir gün, yüzü sapsarı, çocuğumsu mavi gözleri dolu dolu bana geldi:

— İntihar ediyorum, dedi.

Yüzüne baktım sessiz gözlerle. Anlattı:

— Arif Oruç çağırdı beni... Beni istiyor... Fethi beyle beraber Anadoluyu dolaşacağım.. Kabul ettim!

Gitti... Ondan sonra, imzasını, her sabah Yarın'ın birinci sayfasında görmeğe başladık: Yüzbinlerin, Serbest Fırka liderini nasıl karşıladığını anlatan heyecanlı telgraflar üstünde...

Fethi Okyar'la hergün, her yerde yanyanaydı Burhanettin Âlî: Otelde, sokakta, vapurda, ziyafette... Basında tek sözcüsü oydu muhalefet partisinin.

Ama günün birinde Serbest Fırka kapanınca Yarın da kapanmıştı. Yarın kapanınca, Burhanettin Âlî'nin meslek yolu da kapanmıştı...

Aç kalmıştı, sahiden aç... Yalnız gidiş bileti alabilecek kadar parası ile, Büyükada'ya, Fethi bey'i görmiye koşmuştu, yüreciği ümitlerle dolu. Ondan yardım isteyecekti, bunca hizmetinin unutulmadığını umarak...

Sayın Fethi Okyar, gezilerde, ziyafetlerde yanından ayırmadığı bu gazeteci arkadaşı ile, Anadolu Klübünün bahçe parmaklıkları arkasından konuşmuştu ancak...

Dönüş biletinin bile olmadığını söyleyince, büyük politikacıdan aldığı cevap şu olmuştu kısaca:

— Ben, kimseye yardım edecek vaziyette değilim bugün...

Burhanettin Âlî, soluk yanaklarından yaşlar akarak hikâyesini iskele memuruna anlatmış ve ondan aldığı sadaka biletle İstanbul'a dönebilmişti ancak!

Ne mi oldu Burhanettin Âlî?.. Bunca çileden sonra insan ne olur?.. Verem oldu, öldü.

İkdam'a gelince... O güzel gazetenin de parlak hayatı, umulmadık bir yıkılışla dönüp gitmiştir.

Harf inkılâbı olmuştu. Bütün gazeteler, ilk günlerde büyük harflerle küçük denemeler yapıyor, okuyucu gözünü alıştırmaya çalışıyordu bu yeniliğe...

Ali Naci, atılgan bir ruh ile coşmuştu yine:

— Göreceksiniz, diyordu, size tam Avrupalı bir gazete vereceğim!

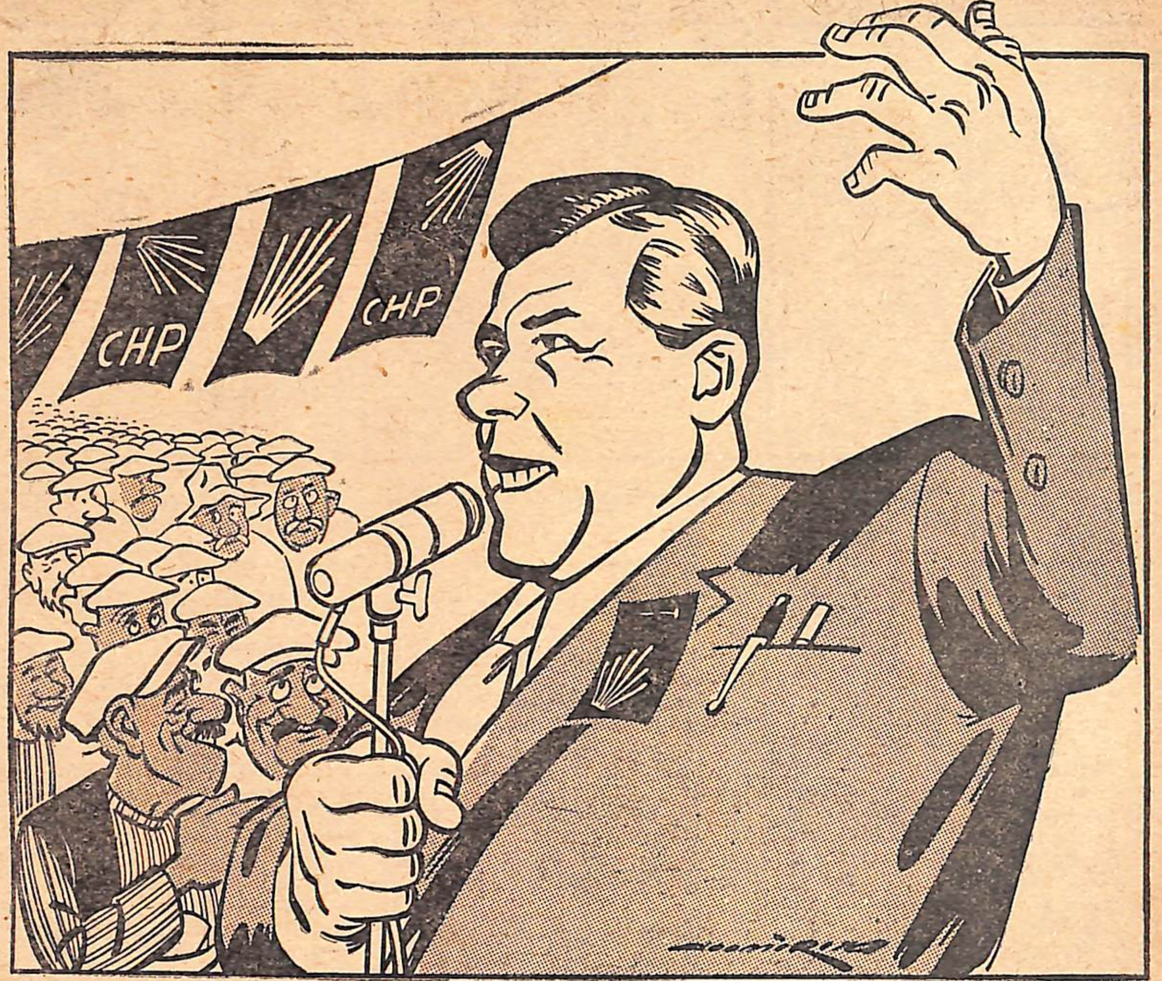
Yedi, sekiz daktilo kız, bir salonu doldurdular. Bunlar, bütün yazıları yeni harflere çeviriyor, dizgiye veriyordular.

Yeni harfler mi?.. Hepsi, bu günkü gazetelerimizin en ince, en ufak yazılarından...

Ertesi sabah ilk sayıyı elimize aldık: Sahiden manzarası Avrupalıydı İkdam'ın... Ama bütün makaleler, bütün haberler, bütün yazılar biribirine karışmıştı ve hepsi de yanlıştan okunmaz haldeydi.. Taşı pirincinden çok bir pilâvdı bu.. Okuyucu yemedi!

Yusuf Ziya ORTAÇ

İnönü: «Seçimde her şeyi söylemeli, sonra hepsini unutmalı» dedi. — Gazeteler —

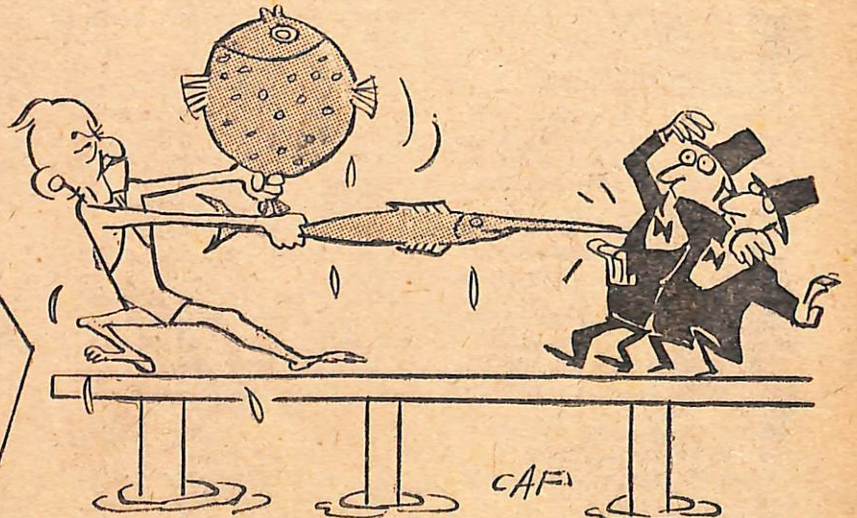

— Her köylüye toprak, her toprak sahibine traktör.. Her köye cami, her camie imam...

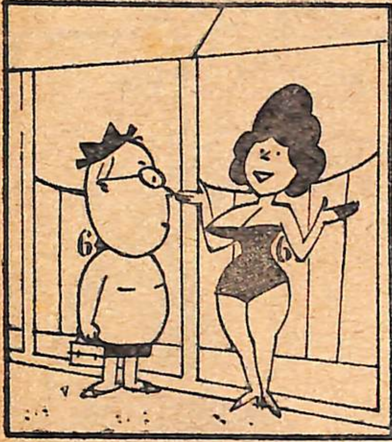
— Maşallah, paşa babasından iyi ders almış!

İnönü denize girdi:

— Şimdi çıkın karşıma!..

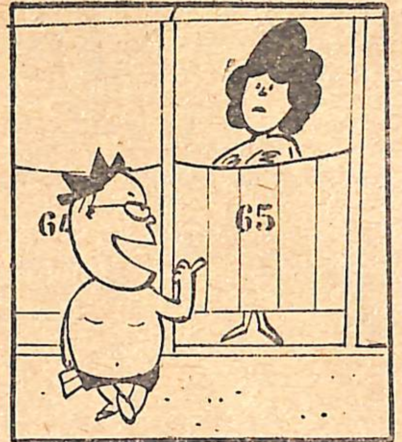
— Bu yeni moda mayomu denize girerken pek seviyorum Bay Rufai.

— Ama güneşlenirken işler bozuluyor.

— Bak vücudumun haline... Ağ gibi oldu... Sen ne dersin bu işe?

B. R. — Bu ağa tutulmayacak balık yoktur derim!

PAZARTESİ

Trafik

Yaz sıcakları başımıza mı vurdu nedir, trafik kazaları gene arttı. Gün geçmiyor ki gazete sayfalarında şaşılacak olaylara rastlanmasın... Hürriyet gazetesinde okuduk:

— Otobüs çarpan karısını tedaviye götürürken başka bir kazada öldü.

Ve hemen ertesi gün okuyucular gazetelerini açtıklarında gene bir kaza okuyorlar:

— Ehliyet aldı, ertesi gün öldü.

Böylesine bir talihsizlik, bir an önce ehliyet almak için acele eden kimseleri düşündürmelidir. Zira ehliyeti alan zavallı vatandaş ertesi gün çoluğu çocuğu, büyüğü küçüğü arabaya doldurup bir Pazar gezmesi yapayım demiş...

Ve sonu felâket.

Bizim trafik işlerimizdeki keşmekeşi canla ödüyoruz. En pahalı ödeme biçimi bu... Ama gene de aklımız başımıza gelmiyor. Geleceğe de benzemiyor.

Ve trafik üstüne bir fıkra:

Arabanın şoförü sağa sola çarpa çarpa caddeden geçer. Hiçbir nizama riayet etmeden yoluna devam ederken polisler peşine düşerler... Sonunda yakalarlar.

Polis hışımla:

— Ver ehliyetini... der.

Şoför ise:

— Dalga mı geçiyorsun abi, diye cevap verir, benim gibisine kim ehliyet verir ki ben o ehliyeti sana vereyim.

SALI

Yetmişlik ama...

Yetmiş üç yaşındaki Selim Dede karısını öldürmüş. Gazeteler cinayet haberini Selim Dedenin ağzından bütün ayrıntılarıyla yazıyorlar:

— Sevişme teklif ettim. Reddetti. Gururum incinmişti. Hırsla elime geçirdiğim küreği başına vurdum.

Bu yaşta bu kadar öfkeli delikanlı olmak inanılır şey midir?

Üç ihtiyar Marsilyada bir kahvede oturup caddeyi seyrediyorlarmış.

Güzel bir günmüş...

Mevsimlerden baharmış...

Güzel bir sarışın geçmiş caddeden...

Birinci ihtiyar seksenlik imiş, şarabını yudumluyarak:

— Ah şunu bir öpebilseydim... demiş.

İkinci ihtiyar seksen beşlikmiş:

— Ah, demiş, bir çimdikliyebilseydim...

Üçüncü ihtiyar doksanlıkmış... Dalmış gitmiş.

— Niye sustun... demişler.

— Düşünüyorum, demiş, bir şey daha yapardık, ama ne olduğu şimdi aklıma gelmiyor.

ÇARŞAMBA

Refik Halid

Refik Halid öldü. Türk edebiyatının bir renkli siması daha öteki dünyaya göçtü. Üstad yalnız edebiyatta değil, siyasi hayatta da bir hayli şöhret sahibi olmuş, çile çekmiş kişilerdendi.

Mizah dünyamızın da pek ünlü simalarından olan Refik Halid, 1910 yılında Cem dergisinde Kirpi imzasıyla yazılar yazmış, daha sonra meşhur Aydede'yi çıkarmıştır.

Şimdi bir tarih olmuş o günlere ait çizgiler:

Aydede çıktığı zaman VI. Mehmet başkâtibi eliyle gazete sahibine haber ve iki yüz lira abone bedeli yollamış:

— Cerideleri pek hoş, pek güzel ama, başlığında minare ve camii şerif resimleri bulunması hissiyatı diniyeyi rencide edecek mahiyettedir. Tebdili cihetine gidilse iyi olur.

Refik Halid bu arzuya rağmen derginin başlığını değiştirmemiş. Sadrazam ve Dahiliye Nazırı Ali Rıza Paşa da bir gün memurlarına emir vermiş:

— Aydede'ye açık saçık müslüman kadınların resimlerini koymayınız. Çarşaflar pek kısa ve bacaklar meydanda tasvir olunuyor. Tenbih ediniz, etekleri uzatsınlar.

Derken kabine değişmiş ve Aydede gene bildiğini okumuş.

O zamandan bu yana yarım yüzyıl geçti.

Refik Halid bu yarım yüzyıl içinde pırıl pırıl kalemi ve pırıl pırıl üslûbu ile Türk edebiyatına hizmetten geri durmadı.

Ama artık saatler onun hayatı için durmuştur. Akrepler ve Yelkovanlar başka insanlar hesabına dönüyorlar.

Mum söndüğü zaman alevinin gittiği yere gitti Refik Halid... Ve Türk edebiyat tarihinde ateşler yakarak...

PERŞEMBE

Kır at...

Adalet Partisinin sembolü bir kitap arasından doğan güneş idi. Pati yöneticileri seçimlere doğru giderken bu işareti değiştirmeyi uygun bulmuşlar.

Ve demişler ki:

— Bundan sonra AP. nin sembolü kır at olacak.

Yani Demirkırat'ın demir'ini atıp kırat'ını alıyorlar.

Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan kapar... derler. Böylece AP. nin kır atı belki de seçmenleri etkiler de seçim sandığındaki oyları çoğaltır diye umutlanıyorlar.

Ancak şunu da hiç unutmamalı ki:

— At binicisine göre kişner.

Bakalım seçim gününe doğru nasıl koşacak kır at? Rahvan mı, dörtnala mı, tırıs mı, doludizgin mi?

Nasıl koşarsa koşsun da sonu Demirkırat gibi olmasın. Bilindiği gibi o sayfa pek acı kapandı.

Bu sefer biniciler dizginleri iyi kullansalar bari...

CUMA

Yaya geçidi

Karaköydeki yaya geçidi törenle açıldı. Doğrusunu isterseniz Karaköy meydanı çapaçulluktan kurtulup adama döndü bir parça...

Ancak bu yaya geçidinin de ne işe yaradığı üstünde tartışmalar sürüyor. Çünkü Karaköyde iki araba yönü var. Birisi Unkapanı köprüsünden gelen... Öteki Galata köprüsüne giden... Bunlardan birisi durur, öteki işler... Sonra öteki durur ve beriki işler...

— Arada yayalar da karşıya geçmek imkânını zaten bulurlar idi... diyorlar bazı aklı erenler...

Buna rağmen yeni yapılan yaya geçitlerinin masrafı kiraya verilen dükkânlardan üç yıl içinde çıkarılacakmış...

Öyleyse yeraltı geçitlerini olumlu karşılıyoruz.

Çünkü bizler yerin üstünde zaten yaya kalmışızdır, yerin altında yaya yürümekten hiç sakınmayız.

Tatar ağaları için yer üstünde de yer altında da yaya kalmak tabiidir. Ne demiş şair:

Altı da bir üstü de birdir yerin...

CUMARTESİ

Horhor

Tuhaf işler oluyor. Yıldız Tezcan'ın okuduğu «Mış mış» plâğı yasaklanmış, güya Kızılbaşlık propagandası yapıyor diye...

Yıldız Tezcan:

— Bu türkü yüz yıldır söylenir, daha elli yıl önce plâğa okunmuş... diyor.

Öte yandan Leblebici Horhor oyunu da yasaklanmış... Hani şu çocukluğumuzdan beri bildiğimiz, herkesin gördüğü Leblebici Horhor...

Yeniçeri ağası yahudi bezirgânı yakalayıp palasını çekmiş:

— Haaaayt seni doğruyacağım, çünkü siz Hazreti İsa'yı öldürmüşsünüz...

Yahudi:

— Aman ağam, demiş, o çok eskidendi...

Yeniçeri:

— Bana ne, demiş, ben yeni öğrendim.

Bizimkiler de galiba bazı piyesleri yeni görüyor, bazı şarkıları yeni dinliyorlar. Kırk yıllık Leblebici Horhor şimdi mi aklımıza geliyor?

Leblebici Horhor'u galiba koltuklarında hor hor uyuyanlar yasak ediyorlar.

Ama onların horlamaları sanatı da rahatsız ediyor.

Çünkü insanlarımızın horlaması iyi bir şey değil, sanatımızın horlanması da hiç iyi bir şey değil.

PAZAR

Şimdilik

Öfkeli ve hiddetli bir vali bir gün alnına kaldırdığı gözlüklerini unutup arar, etrafındakileri de kırar geçirirmiş.

O sırada odaya giden mektupçu:

— Efendim, şimdi alnınızdaki gözlükle idare buyrun da ötekini sonra buluruz... diye işi yatıştırmış.

Bizim bazı öfkeli kodamanlar boyuna şiddet tedbirlerine başvurmak için telâş içindeler.

Anayasamızı ve kanun maddelerini bir yanda unutup, ille de kızgınlıkla çırpınanlara demeli ki:

— Siz kanunları iyi işletin... Eğer yetmezse sonra başka tedbirler ararsınız.

Yürürlükteki Anayasayı gözlüğü gibi alnında unutan vali beylere dönmek işleri büsbütün karıştırıyor.

ANKARA MEKTUBU

Devrin portrelerinden :

TURHAN FEYZİOĞLU

Kürdan gibi ipince küçük çocuk bile gözlüklüydü, ailesinin diğer fertleri gibi. Kürdan gibi ipince çocuğun adı Turhandı.. Feyzioğlu... Bugünkü CHP.'nin «ağır toplarından» Turhan Feyzioğlu!

Baba avukattı. Kör Sait Azmi derlerdi... Dünyanın en keskin gören adamıydı halbuki. «Huyunda oturmuş» adamdı, huyu düz ola olmuya... Mahdumu hâlâ, CHP. nin ağır toplarından ola olmıya, oturmuş değildir huyunda: Ağır topun ne zaman patlıyacağını bilmez kimse, kendi bile!

Zamanla kalıbı soğur inşallah...

Kayseri lisesi zamanları:

Dışardan bir mağmum taş ve demir karışımıydı yapı, cezaevi örneği. Kürdan gibi ipince oğlancık bu lisede okuyordu, ve parlıyordu alabildiğine. O kadar parlıyordu ki ilimde irfanda, hocalarının bazıları onu sınava tâbi tutmazlardı bile. Öbürleri harıl harıl beyaz kâğıdın önünde terlerlerken, ona «sen serbestsin Turhan» derlerdi ve o sessiz gururlar içinde, tavuskuşulana tavuskuşulana sınıfı terkederdi. 4 B deydi. 4 A da, günün temellilerinden Mehmed Özgüneş vardı. Turhan zengin çocuğuydu. Özgüneş aksi... Demokrasinin kurduğu parlak parlâmentolarda, seneler sonrası ikisi de toslıyacaklardı birbirlerine!.. Aha, demokrasi bu!

Uzaktan buluşacaklardı. Feyzioğlu çünküm, ufaklığında da kimseye yakın değildi. Kimseye ufaktan bir sıcaklık, ufaktan bir ilgi, ufaktan bir ikram göstermezdi.

Son derece hesabını bilirdi: «Kitabını» bildiği kadar!

Kürdan gibi ipince oğlancık, neşesizdi son derece, ve haristi. Bugün tabii kendini yendi, ben o zamandan bahsediyorum... Biri bir şeyi ondan iyi bilecek diye hummalanırdı.

Ne top oynardı, ne çelik çomak, ne birdir bir.. Ne denize girmişti, ne haylazlık etmişti. Çalışırdı hep. Şimdiki gibi!

Kayseri lisesinden Galatasaray lisesine, ordan da Ankara hukukuna girdi. Çekingendi çok. Amma bilgisini dökmek için tehlikeye bile sokardı başını: Eh, pek değişmemiş.

Hayatta bütün cesur tartışmaları bu bilgisini ortaya koymak merakından doğmuştur. Bütün takışmaları da!

İstanbul hukukuna atladı. Kimsenin on senedenberi almadığı parlak notları aldı. O tarafı hiç mi hiç aksamıyacaktı!

Asistan oldu. Galatasarayda belleği Fransızcayı okumalarla ilerletti. Yazmalarla sağlamlaştırdı. Diğer lisanlara da girişti. Ah geçici ömür!..

Doçent oldu. Profesör oldu. Bakan oldu. Talihi CHP. yle örülüdür: Artık CHP. Feyzioğlunu heba etmemek için kendini kollasın, e mi?..

Evlenmesi:

Babasının arzusuyla (dostlar başına bunca itaat!) Kayserinin meşhur zenginlerinden Çıngıllının kızını almıştır. Karısı Maarif Kollejindendir.

Karısının yakınlarına da son derece bağlıdır. Gazetelerde çıkan bir haber yüzünden dünyanın heyecanıyla sarsılmıştı: O sıralarda Çıngıllı adında biri, bilmem ne karaborsası yapmıştır da.. Aksiliğe bakın!

Kendi yakınlarına karşı da iyidir. Kız kardeşinin yetim çocuklarına öz beöz çocuğuymuş gibi ilgi gösterir. Onları sık sık yamacında oraya buraya götürür. Çocukluğundanberi dostsuz, ahbapsız bu adam, onlardan başka kimseciklere yakınlık göstermez...

İnönüyle temasa geçmesi:

Bir vapur yolculuğunda meşhur Hemingwayle karşılaşmıştı. Hemingway, Lozan muahedesinde görmüş olduğu İnönü için iki imzalı kitap vermişti.

Bir gün, Ayten sokağının kapısını çalan zeki yüzlü, genç adama İnönü son derece iltifat etmişti: O sıralarda CHP. evolüsyonun son derece sönük bir devresini yaşıyordu da... Mecliste ancak otuz «cerbezeli» temsilcisi kalmıştı. Ayten sokağında oturan yaşlı politikacının kapısını çalan «yetişmiş» kişi azdı. Sahi, o sırada bütün yetişmişlere ne olmuştu ki?... Galiba tevazudan ortaya çıkmıyorlardı!

Başka neden olsun? Neden olsun ki?...

Feyzioğlu da evden heyecanlı çıktı, ve o sıralarda talebesine «nabza göre şerbet vermeyin» tarihi sözlerini döktü... Ve büyük tören havasında CHP. onu sarıcı kollarında kucakladı!

İnönü o sırada, az yaptığı bir şeyi yaptı: Ulusta bir baş yazı yazdı, «şerefe!» Ve o «şerefe» yazıda: «Turhan 10 senede, 20 senede çok nadir yetişenlerdendir» diyordu. CHP.'ye geçeceğimiz geliyor, valla billâ!..

Ben de derim ki... «Çok nadir yetişenlerden, evet, amma bu yetişmeyi bunca kolay harcıyanlardan biri»!.. Kızma dostum, dostuz yahu!

Bakanken:

Kendisinden imza almak zordu. İcraatı hep «orta giderdi.»

Memleketi iyi tanırdı, orta gitmezse insanı ne çabuk ve ne kolay ve ne kıtır kıtır (kıtırtıyı duyar gibiyim) harcıyacaklarını biliyordu. İhtilâl olunca, ihtilâlcilerin hakkındaki düşüncelerinden bir süre endişelenir gibi oldu. İhtilâlciler, yazık, hep «iyi düşünüyorlardı»...

Evinde:

Ailenin Kayseri evinin büyük bir kapısı vardır. Kafa kıracak kadar büyük tokmaklı. Bu kapıdan büyük bir avluya girilir. Asıl güzel evleri Talastadır. Bahçeli. Dalların altında genç Turhan... Okumuştur sadece. Bugün gitse yapacağı odur gene.

Hayatın bir tarafını hiç mi hiç yaşamamıştır.

Son derece mutaassıptır Kızını sokağa bırakmak, şuraya buraya gitmesine göz yummak, düşünülecek şeylerden değildir onun için...

Mecliste, boyunun damarları şişe şişe, hırçın nutuklar verdiğinde, hep hayalimde o kürdan gibi, dostsuz ahbapsız, çeliksiz, çomaksız, aşksız, mâcerasız genç çocuk canlanır. Dostsuz, ahbapsız, aşksız! Ve derim ki: Ahbabım, yazık, bütün bunları yapmış olsaydın, azcık coşsaydın, azcık çağlasaydın, azcık ağlasaydın, bambaşka olurdun, baaambaşka!..

Nimet ARZIK

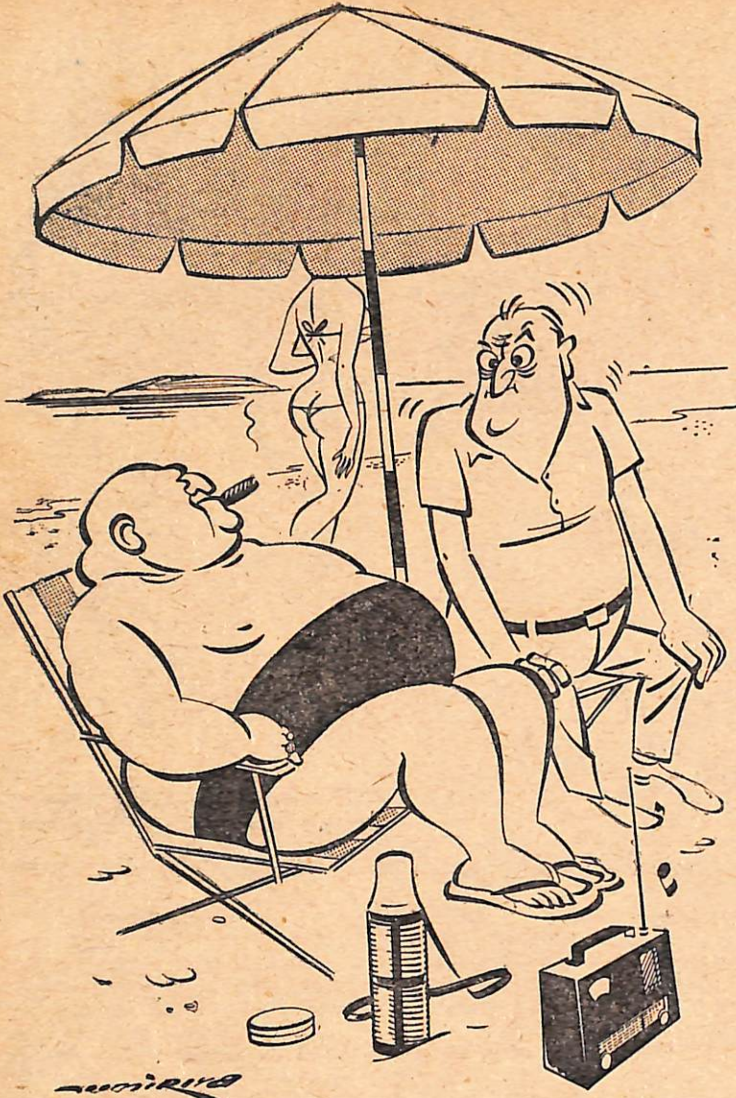
«Yollara resim yapıp para toplayan turistler çoğaldı.» — Gazeteler —

— Turist gelmesi için yol lâzım der dururlardı. Demek bunun içinmiş!

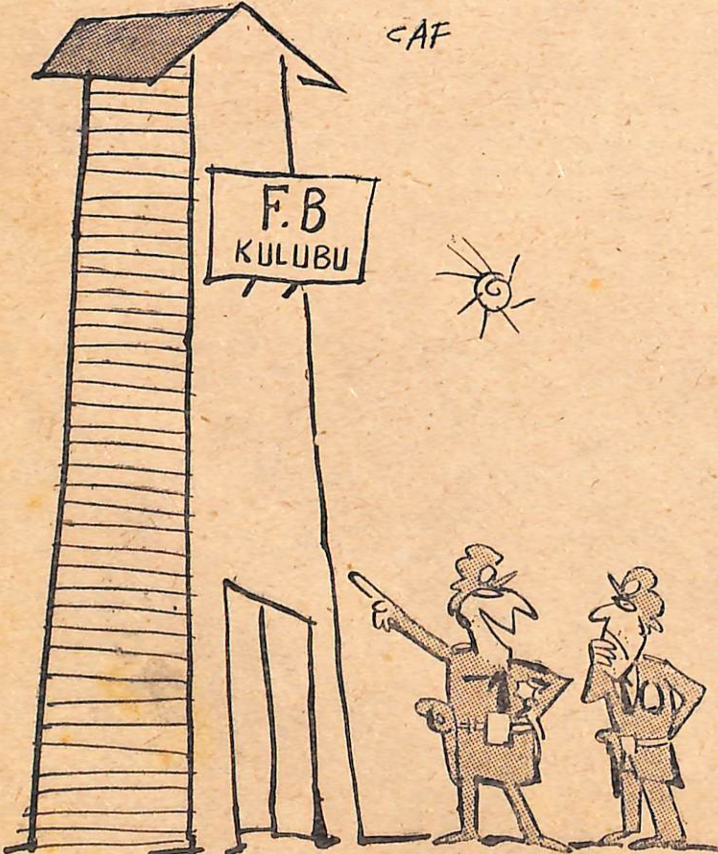
Demirel, «Demokrasi bir oyundur» dedi. — Gazeteler —

PARTİLERE YARDIM 7,5 MİLYON

Köşe kapmaca oyunu!

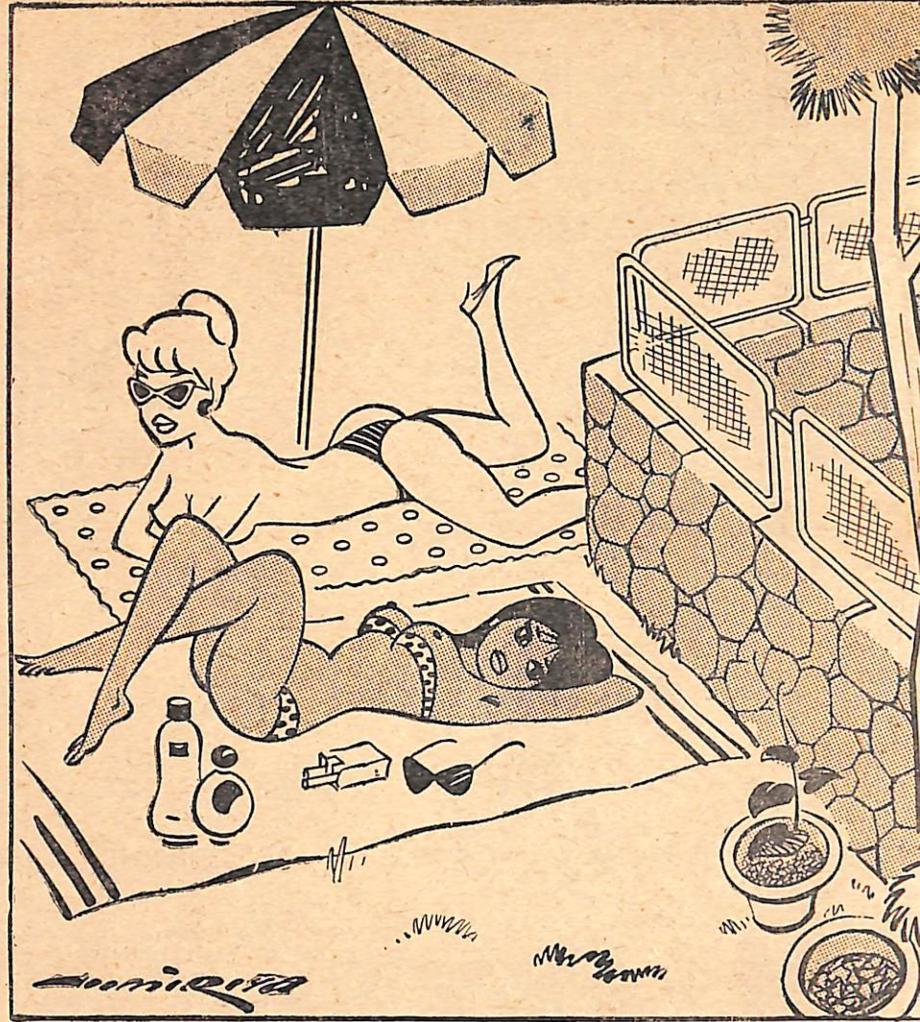

— De, de.. demek ye.. ye... Yeni ku.. kurulan.. şir.. şir.. şirkette.. re... re.. reis o.. olarak çal.. çal.. çal.. çalışıyorsunuz!

F. B. Bir futbolcuya 200 bin lira transfer parası verdi. — Gazeteler —

— Burada para basıyorlar galiba!

— Meşhur atasözüdür azizim:

Şans

Yazın sıcak günlerinden biri idi. Semtinde zenginliği ve cimriliğiyle tanınan Bayan F. her cumartesi olduğu gibi, İstanbula, alış verişe inmişti.

Tam köprünün üstünde bu yaşlı dula dilencinin biri musallat olmuş:

— Allah ne muradınız varsa versin! Allah tuttuğunuzu altın etsin, gibi dualarla sadaka koparmaya çalışıyordu.

Kadın:

— Allah versin, dedi, olmadı.

— Bozuk param yok, dedi, başından savamadı.

Sonunda, çantasının dibinde bulduğu bir yirmibeş kuruşu, dilencinin eline tutuşturdu.

Gerçekten de, birkaç saat içinde, Allah muradını vermişti. Piyangodan büyük ikramiye biletine çıkmış; Bir müddet sonra da bir bankanın çekilişe koyduğu dayalı döşeli apartıman katı kendisine düşmüştü!

Kadın, dilenciyi unutmamıştı, ne yapıp, yapıp onu bulmaya karar verdi.

Bir hayli zahmetten sonra dilenciyi buldu, apartımanına götürdü, ona iyi bir ziyafet çekti, yeni elbiseler aldı.

Kendisine talihin nasıl güldüğünü anlattıktan sonra:

— Söyle, dedi. Sana ikiyüz liradan ömrün boyunca aylık mı bağlıyayım, yoksa peşin birkaç bin lira mı vereyim?

Dilenci düşünmeden cevap verdi:

— Gönlünüzden kopanı peşin verin.

— Neden?

Dilenci hemen yapıştırdı:

— Aylık bağlarsanız sizde bu şans varken, inanın ya kalpten ya kazadan iki günde ölüp giderim hanımefendi!

Delinin

Tımarhane müdürü, yanına hastane berberini saçlarının sıfır numara kesileceğini söyledi.

Bunu haber alan iki deli arkadaş berbere bi

Bu muzipliğin nasıl olacağı hakkında konuşu

— Buldum, dedi, kafama çivi çakacağım, berbe paramparça edeceğim..

— Mükemmel bir buluş.. Haydi uzat kafanı

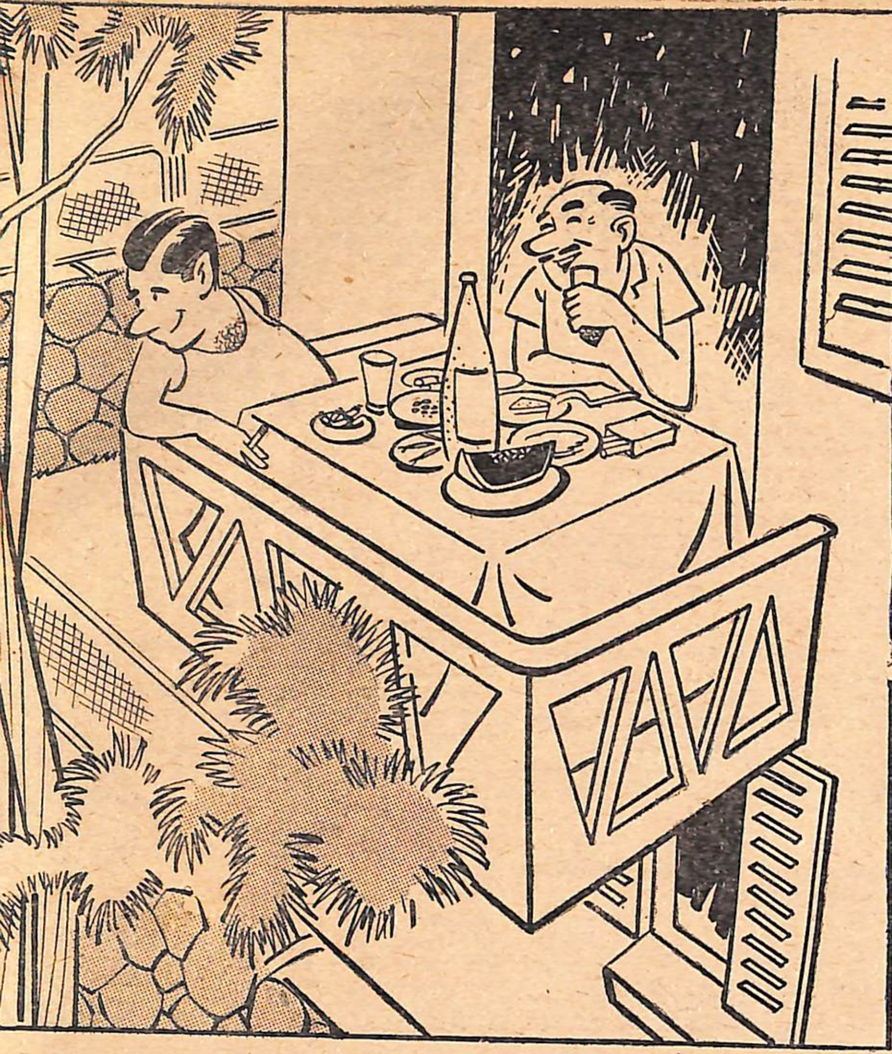
Deli, biraz düşündükten sonra:

— Vazgeçtim, dedi, ya çiviyi çakarken yanlı

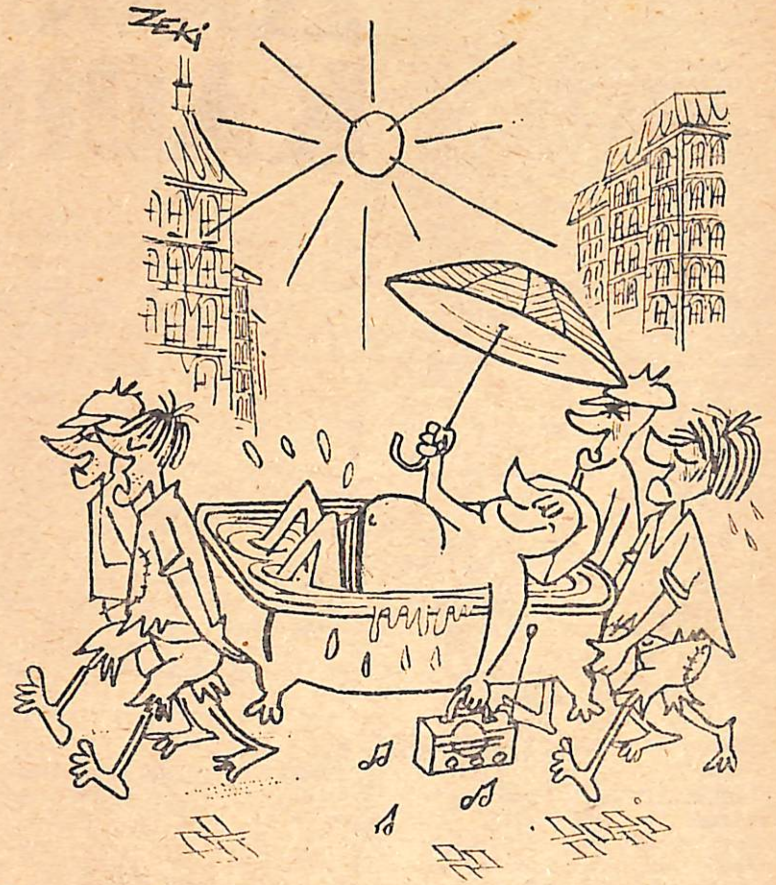
İzmir helâları müzikli olacak.. — Gazeteler -

— Çalın bakal

Ev alma, komşu al» demişler!..

— Ohh, hava ne güzel, değil mi çocuklar?

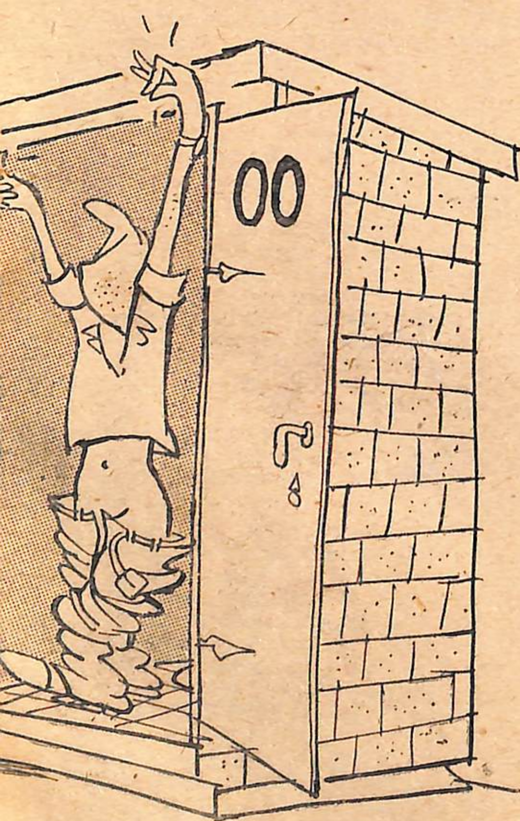
muzipliği

ğırarak bundan sonra bütün erkek akıl hastalarının

oyun oynamayı kararlaştırdılar.
arken biri:
kafamı traş ederken o çivilerle makinesini bozup

çivileri çakayım..

kla kafama vurursan!...

bir çiftetelli!

İhtiyarlık

Torunlarının ısrarıyla o gece tiyatroya gitmişti yaşlı kadın... Bir aralık rol icabı zavallı bir ihtiyar rolüne çıkan artiste bakarak derin, derin içini çekti, ve:

— Lânet olsun şu fukaralığa, dedi, şu zavallı ihtiyarın ayağını kımıldatacak hali yok, parası olsaydı burada ak sakaliyle oyun oynayıp kendini rezil eder miydi?..

* * *

Yarım işler

Geç vakit eve dönen koca, oflıya poflıya kendini koltuğa bıraktı, karşısına dikilen karısına:

— Sorma, dedi, bugün sabahtan akşama kadar dolaştım, işlerimi bir türlü bitiremedim, yarı canım çıktı..

Kadın, öfkeli, öfkeli lâfını kesti:

— Sen zaten hep öylesindir, her işi yarım bırakırsın.

* * *

Numara

Yalçın henüz dalmıştı. Karısı onu tartaklıyarak uyandırdı:

— Aşağıda telefon çalıyor, bu saatte behalde seni arıyorlardır, git bir bak, dedi ve öteki tarafına dönerek uyudu.

Yalçın esneye esneye gitti, biraz sonra da döndü; karısını uyandırdı.

— Beni aramıyorlarmış dedi.

Karısı yataktan kalktı, sırtına sabahlığını geçirdi, tam aşağı ineceği sırada:

— Şey, dedi kocası, yanlış numaraymış!...

Kadınlar esnafa harp açtı..
— Gazeteler —

Yazısız

ZENGİN KADIN

AMELİA Rymer, uzun boylu, iri kemikli bir kadındı. İpek kadife elbisesi ve vizon kürkü, vücudunun çirkinliğini gizliyemiyordu. Elleri büyük, kocaman çehresi de kıpkırmızıydı. «Gazetedeki ilânınızı gördüm, Mr. Pyne,» diye söze başladı. «Mesut olmayanlara yardım ediyormuşsunuz. Bana o kadarı lâzım değil. Yalnız paramı nasıl harcıyacağımı söyleyin kâfi.»

Mr. Pyne, mırıldandı. «Çok enteresan. Son günlerde böyle bir sual soran çok az. Demek paranızı harcamakta güçlük çekiyorsunuz?»

— «Evet. Kürklerim, Paris modeli elbiselerim, evlerim, apartmanlarım, arabalarım ve bir yatım var. Seyahat edip, dünyayı dolaştım. Artık satın alacak, para harcayacak bir şey bulamıyorum.» Ümitle Mr. Pyne'a baktı.

Adam, «Hastahaneler var,» dedi.

— «Ne? Yani paramı onlara hibe mi edeyim? O paraya havadan konmadım ben. Kocam, didindi çalıştı ve alın teriyle zengin oldu.»

— «Bana kendinizden bahsedin. Zira sizin meselenizi halletmek kolay değil.»

— «İstediğiniz o olsun. Ben, mazisinden utananlardan değilim. Genç bir kızken bir çiftlikte çalışırdım. İş çok güçtü doğrusu. O sırada Abner'le tanıştım. O, civardaki fabrikada ustaydı. Sekiz sene nişanlı kaldıktan sonra evlendik.»

— «Mesut muydunuz?»

— «Tabiî. Yalnız, çocuklarımız yaşamadı. Onlar ölmeselerdi belki vaziyet başka olurdu.» Kadının yüzündeki ifade biraz yumuşamıştı. «Abner'in ciğerleri zayıftı. Bu yüzden onu askere almadılar. Çalıştı, didindi. Usta başı oldu. O arada bir âlet yaptı. Onun sayesinde zengin olduk. Artık para âdeta akıyordu. Hâlâ da akıyor ya. İlk günler zen ginlik hoşumuza gitti. Güzel bir evimiz vardı. Ben bulaşık yıkayıp, yemek yapmıyordum. Daha sonra da Paris'e ve Riviera'ya gittik. Bir hayli de eğlendik.»

— «Sonra?»

— «Sonra para bize eskisi kadar zevk vermemeğe başladı. Belki de zenginliğe alışmıştık. O arada Abner öldü. Henüz kırk üç yaşındaydı.»

— «Vah vah.»

— «Beş sene evvel oldu bu. Servetim hâlâ artıyor. Bununla bir şey yapamamak ziyanlık. Fakat aklıma bir şey gelmiyor.»

— «Yani, hayatınız çok sıkıcı.»

— «Hem de nasıl!»

— «Size, yaşama zevki aşılamamız lâzım geldiği anlaşılıyor. Bu biraz pahalıya mal olur. Bin sterlininizi alırım...»

— «Pekâlâ... Fakat beni boş vaatlerle kandırmayın.»

* * *

Parker Pyne, Mrs. Abner Rymer'i bir hafta sonra heyecanla karşıladı. «Bu gecikme için özür dilerim. Fakat buna mecburduk. Sırf size yardım etmesi için tâ dünyanın öbür ucundan birini getirttik.» Zile bastı. Biraz sonra odaya giren genç kıza. «Her şey hazır mı, Hemşire De Sara?» diye sordu.

— «Evet, efendim. Doktor Constantine bekliyor.»

Mrs. Rymer, endişelenmişti. «Ben hasta değilim ki! Ne yapacaksınız?»

Parker Pyne, gülümsedi. «Size doğuluların çok iyi bildiği o sihiri öğreteceğiz.»

Mrs. Abner Rymer, hastabakıcının peşi sıra, üst kata çıktı. Orada, tamamiyle doğu stilinde döşenmiş bir odada gayet esmer bir adam bekliyordu. Mrs. Rymer'i elinden tutarak, bir divana oturttu. Ona kahve ikram etti.

— «Mrs. Rymer, sizin vücudunuz hasta değil. Fakat ruhunuz yorgun. Batıda sadece vücudü tedavi ediyorlar... Halbuki mühim olan ruhtur.»

Amelia Rymer'in yavaş yavaş uykusu gelmeğe başlamıştı. Doktor gözlerinin içine bakıyordu. Kahve fincanını kadının elinden alarak, «Uyuyun» diye fısıldadı. «Uyuyun...» Kadının göz kapakları ağırlaştı. Daldı gitti.

* * *

Mrs. Rymer, yabancı bir odada kendine geldi. Gençlik günlerini hatılatan bir yerdi bu. Duvarlar leylâk rengiydi. Bir köşede üzerinde leğen ibrik duran bir komot vardı. Bir köşede de teneke bir sandık. Duvardaki çivilere renkli basma elbiseler asılmıştı. Kendisi de demir bir karyolada yatıyordu.

Kapı açılarak içeriye ufak tefek, tombul, kırmızı yanaklı, neşeli bir kadın girdi. Kollarını dirseklerine kadar sıvamış, renkli bir önlük takmıştı.

— «Ah, neyse!» diye haykırdı. «Uyanmış! Gelin doktor!»

Mrs. Rymer, bağırmak için ağzını açtı. Sonra kendini tuttu. Zira bu doktor yaşlı, gözlüklü bir adamdı. Esmer Doktor Constantine'le bir alâkası yoktu. Yatağa yaklaşarak, Mrs. Rymer'in bileğini tuttu. «Âlâ... Yakında iyileşirsin, yavrum.»

— «Nem var benim?»

Doktor, «Buhran geçirdin,» diye cevap verdi. «Bir iki gün kendini bilmeden yattın ama üzülecek bir şey yok. Mrs. Gardner, sana iyi baktı.

Adının Mrs. Gardner olduğu anlaşılan şişman kadın da atıldı. «Ödümüzü patlattın, Hannah'cığım. Acaip şeyler sayıkladın durdun.»

Mrs. Rymer, «Beni neden Hannah diye çağırıyorsunuz?» dedi.

Mrs. Gardner, hayretle, «Adın Hannah da ondan,» diye cevap verdi.

— «Ne münasebet. Benim ismim Amelia. Amelia Rymer.»

Doktorla Mrs. Gardner, birbirlerine baktılar. Kadın, «Sen şimdi dinlenmene bak.» dedi.

Doktor da başını salladı. «Evet, evet. Sakın endişelenme.»

Onlar dışarı çıkar çıkmaz, Mrs. Rymer de yataktan kalkarak titrek bacaklarıyla pencereye gitti. Dışarıya bakar bakmaz hayretle irkildi. Bir çiftlikteydi o. Düşünceli bir tavırla tekrar yatağına döndü. Çiftlikte ne işi vardı? Neden onu Hannah diye çağırıyorlardı?

Mrs. Gardner, elinde yemek tepsisiyle içeri girdi. Mrs. Rymer hemen onu sorguya çekmeğe başladı. «Bu evde ne işim var? Beni buraya kim getirdi?»

— «Kimse getirmedi. Burası senin evin. Daha doğrusu beş senedir buradasın. Doğrusu böyle krizler geçirdiğin hiç yoktu. Seni tarlada baygın bulduk.»

— «Beş senedir mi?»

— «Hannah! Yoksa hâlâ hatırlamadın mı?»

— «Ben burada hiç oturmadım. Seni de ilk defa görüyorum.»

— «Galiba bu hastalık yüzünden her şeyi unuttun, Hannah!» Mrs. Gardner, komotun çekmesini açarak, rengi uçmuş bir fotoğraf çıkardı. Resimdeki dört kişi vardı. Sakallı bir adam, Mrs. Gardner... İri yarı, tatlı tebessümlü bir çiftçi ve basma elbiseli, önlüklü biri kendisi!

Mrs. Rymer, donmuş gibi resme bakarken, Mrs. Gardner dışarı çıktı... Amelia Rymer'in başı dönüyordu. «Kim deli? Ben mi? Yoksa bu kadın mı? Ben Amelia Rymer'im! Bundan eminim.» Gözü tepsideki katlı gazeteye ilişti. Telâşla bunun tarihine baktı. 19 Ekim. Demek Parker Pyne'in bürosuna üç gün önce gitmişti. Hiddetle, «O şarlatan doktor!» diye homurdandı. «Beni» birdenbire durakladı. Gazetedeki bir haber dikkatini çekmişti.

«Meşhur milyoner Abner Rymer'in karısı Amelia Rymer, dün hususi bir sinir kliniğine kaldırıldı. Kendisi iki gündür Hannah Moorhouse adlı bir hizmetçi kız olduğunu iddia etmekteydi.»

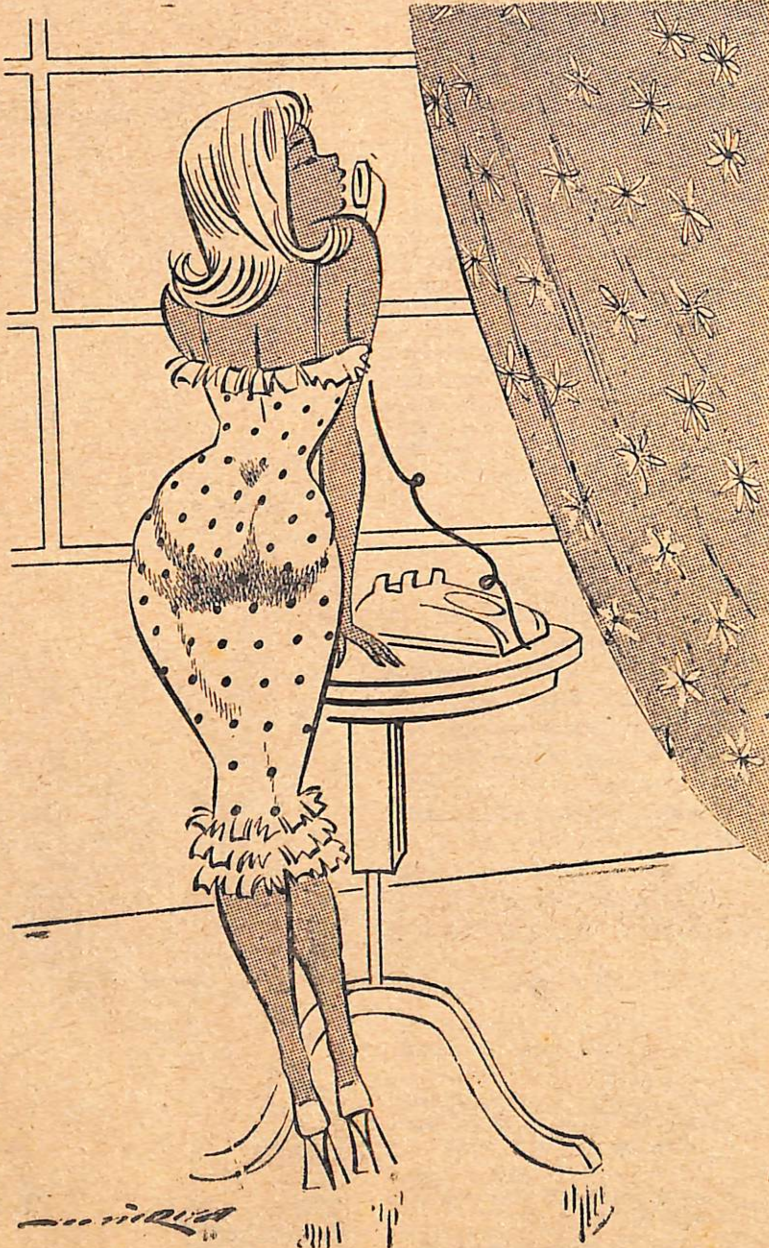
Mrs. Rymer, «Şimdi anlaşıldı,» dedi. «Herhalde Hannah'yla birbirimize benziyoruz. Parker Pyne'la o Constantine denilen şarlatan servetime konmak için bunu yaptılar. Zavallı Hannah.yı tımarhaneye kapamışlar. Beni de sanki oymuşum gibi usulca buraya getirmişler.» Amelia Rymer, ürperdi. Kendisi de Hannah olmadığını iddia ettiği takdirde tımarhaneye kapatılacaktı. Hayır... Bu meselede dikkatli davranması ve iyi bir plân yapması lâzım geliyordu.

Mrs. Rymer dört gün sonra yataktan kalktığı zaman kararını vermişti. Polise gitmiyecekti. Zira kendisine inanmıyacakları muhakkaktı. En iyisi Parker Pyne'in karşısına dikilmişti. Ama şu ara parası yoktu. Onun için de her şeyi olduğu gibi kabul edecekti. Onu Hannah Moorhouse diye mi çağırıyorlardı? Pekâlâ o da Hannah Moorhouse gibi hareket edecekti. Para bulunca da o alçak hilekârı Londra'da yakalıyacaktı.

İlk zamanlar çiftlik işi Amelia Rymer'a bir hayli ağır geldi. Sonra kadın zamanla o hayata da alıştı. Sanki genç kızlığına dönmüştü. Mrs. Gardner de, kocası da çok iyi insanlardı. Resimdeki iri rençber gitmiş onun yerine başkası gelmişti. Joe adında, kırk beş yaşlarında, iyi huylu, parlak mavi gözlü bir devdi o.

Haftalar geçti. Nihayet Mrs. Rymer, Londraya gidecek kadar para biriktirdi ama bu yolculuğu geriye attı. «Daha vaktim var. O Parker Pyne denilen dolandırıcı çok zeki. Beni deli diye tımarhaneye ka-

Orhan Kabibay «Bu memlekette hiçbir mesele Halk Partisine sorulmadan halledilmez» dedi. — Gazeteler —

— Halk Partisi mi?.. Efendim ailem seviştiğimiz gençle evlenmemize izin vermiyor.. Kuzum, şu meseleyi halleder misiniz?..

patabilir... Sonra değişiklik insanın hoşuna gidiyor.»

Kadın artık erkenden kalkıyor ve durmadan çalışıyordu. O kış hastalanan Joe'ya da büyük bir şefkatle baktı.

Sonra, bahar geldi. Çitlerde yaban çiçekleri açtı, hava yumuşadı. Joe, Hannah'nın işine yardım ediyor, Hannah, Joe'nun söküklerini dikiyordu. Bazen pazar günleri yürüyüşe çıkıyorlardı. Joe, duldu. Karısı dört sene evvel ölmüştü. Adam onun ölümünden sonra içkiyi fazla kaçırdığını itiraf ediyordu. Fakat artık meyhaneye gittiği yoktu. Hattâ kendine yeni elbiseler de almıştı. Mr. ve Mrs. Gardner, bu hale gülüyor, Hannah, Joe'ya takılıyordu. Hepsi de hayatından memnundu.

Sonra yaz geldi. Fevkalâde bereketli bir yaz. Herkes durmadan çalıştı.

Nihayet hasat sona erdi. Yapraklar kızarıp sarardılar.

Hannah bir ekim günü lâhana keserken, başını kaldırdı ve fena halde irkildi. Çitin yanında Parker Pyne duruyordu. Hannah — namı diğer Amelia Rymer, — «Sen!» diye haykırdı. Ondan sonra da ağzına geleni söyledi.

Mr. Pyne, gülümsedi. «Sizinle aynı fikirdeyim.»

— «Hele o zavallı Hannah Moorhouse'u tımarhaneye kapaman...»

— «Yanılıyorsunuz. Hannah Morhouse diye biri yoktu...»

— «Ya? Peki, o resim?»

— «Fotomontajdı.»

— «Gazetedeki haber?»

— «O gazeteyi ben mahsus bastırmıştım.»

— «Ya o şarlatan doktor Constantine?»

— «Aktör arkadaşlarımdan biriydi o.»

Mrs. Rymer, bağırdı. «Hah? İpnotize edilmediğimi de söyliyeceksin galiba.»

— «Edilmediniz ya! Sadece size verilen kahveye ilâç karıştırmıştık.»

Mrs. Rymer, «O halde Mrs. Gardner de meseleyi biliyordu,» dedi.

— «Evet. Onun bana itimadı vardır. Zira oğlunu hapisten kurtardım.»

— «Bütün bu dalaverelerin mânası nedir? Hoş bunu sormam da abes ya! Herhalde servetimin üzerine oturdun.»

Parker Pyne, «Doğrusu,» diye cevap verdi. «İlâcın tesirindeyken elinizden vekâletname aldım. Siz buradayken işlerinizi ben idare ettim. Fakat paranızı yemediğim gibi, idarem sayesinde gelirinizi de arttırdım.»

Mrs. Rymer, «O halde, neden?» diyecek oldu.

— «Size bir sual soracağım, Mrs. Rymer. Mesut musunuz?»

— «Ben mi? Paramı çal, beni buraya kapat. Sonra da mesut musun diye sor.»

— «Hiddetiniz hâlâ geçmemiş. Fakat sualime sinirlenmeden cevap vermeğe çalışın. Bedbaht mısınız?»

Mrs. Rymer'in ifadesi yumuşadı. «Doğrusu değilim. Bilâkis çok memnunum. Abner öldükten sonra saadetin ne olduğunu unutmuştum. Yakında burada çalışan biriyle evleneceğim. Adı Joe onun.»

Mr. Parker Pyne, cebinden çıkardığı bir kâğıdı ona uzattı. «Vekâletnameniz. Bunu yırtayım mı? Herhalde artık servetinizi kendiniz idare edeceksiniz?»

Mrs. Rymer'in yüzünde acaip bir ifade belirmişti. «Onu al! Çok sinsisin ama sana güveniyorum. Buradaki bankaya yüz sterlin yolla. Joe'yla istediğimiz çiftliği satın alacağım. Gerisini ise hastahanelere ver. Joe, çok iyi bir insan. Ama biraz zayıf. Fazla para onu mahvedebilir. Artık içki içmiyor. Başlamasına da müsaade etmiyeceğim. Neyse ki ben ne istediğini bilen bir kadınım. Paranın, saadetime mâni olmasına göz yummayacağım.»

Mr. Pyne, ağır ağır, «Fevkalâde bir kadınsınız,» diye mırıldandı. «Ancak binde bir kadın bu şekilde hareket eder.»

— «Binde bir kadının aklı başındadır da ondan.»

— «Sizi hürmetle selâmlıyorum.» Mr. Parker Pyne, ciddî bir tavırla şapkasını kaldırdı ve dönerek ağır ağır uzaklaştı.

Mrs, Rymer, arkasından seslendi. «Sakın Joe'ya meseleyi açmayın.»

Agatha Christie'den
Gönül Suveren

CANLI ANTİKALARIMIZ — Çizen: AYDIN

Bedava seyahat

Yaman bir anaforcu kahvede arkadaşlarına anlatıyordu:

— Sizlere trende biletsiz seyahat etmeniz için bir usul öğreteyim. Yolcunun birinin tuvalete gitmesini bekleyin, sonra kapıyı vurun ve bağırın! «Kontrol, biletinizi kapının altından uzatın!»

Gürültünün sebebi!

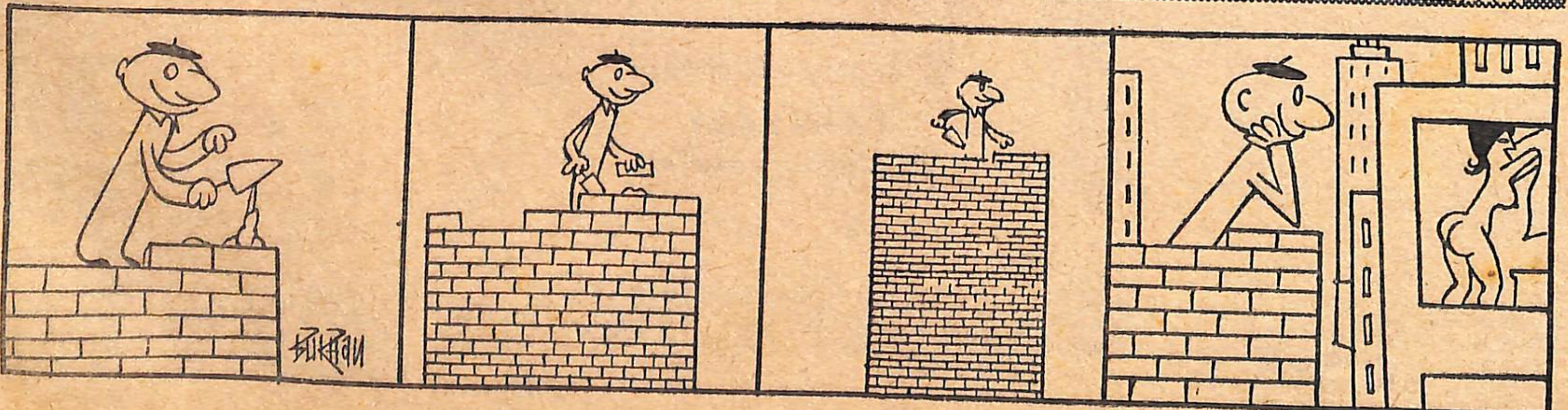
Meyhanede konuşuyorlardı:

— Ben eve gidince bütün komşular rahatsız oluyor, buna çok bozuluyorum!

— Sebep? Sarhoşlukla çok mu gürültü ediyorsun?

— Ben etmiyorum birader, bizim karı ediyor!..

KALENDER NİYAZİ — Çizen: BURHAN

Aziz Nesin'in Romanı

TEK DELİK

— 12 —

O dört aylık avukat kâtipliğim, benim hâkimlik stajım oldu. Elimde olmadan, hiç ietemeden girip çıkmadığım hemen hemen meslek kalmadı; bunca tecrübeden sonra şunu öğrendim ki, herhangi meslekte muvaffak olmak için, diplomayı kazanmak için harcanan zaman boşunadır, akıl, mantık ve iz'an yeter. Hâkim olmak için Hukuk Fakültesini bitirmek, mahkemede staj yapmak, bütün bunlar boş...

Mağazadan da koğulduktan sonra uzun zaman boş kalmadım. Bir avukatın yanında aşağı yukarı boğazı tokluğuna iş buldum. Çok meşhur bir avukattı. Benim işim, avukatın çantasını taşımak, odasını temizlemek, derleyip toparlamak, ayak işlerini görmekti. Onbeş gün kadar böyle çalıştıktan sonra avukat yavaş yavaş beni kâtip olarak kullanmağa başlamıştı. Bir zaman sonra artık öyle oldu ki, avukatın çok işleri olunca bazı müşteriler benimle hukukî istişarelerde bulunurlardı. Avukat, kendisi bunu ister, «Sende büyük bir cezacı kafası var» derdi. Ceza Kanununun, Usul Kanununun bütün maddelerini, işin bütün girdi çıktısını, püf noktalarını öğrenmiş sayılırdım.

Bir gün, avukat Adliyeye bir duruşmasına gitmişti. Ben yazıhanede eroin kaçakçısı olan sabıkalılardan bir müvekkilimizle görüşüyordum. Kapı vuruldu. «Buyurun!» dedim. İçeriye iki adam girdi. Dikkatle yüzüme baktıktan sonra, bir tanesi:

— Senin adın Ferit değil mi? dedi.

Alaylı alaylı sırıtıyordu.

— Evet... dedim.

— Hımm... Demek buraya kapılandın ha?

Bozulmuştum:

— Siz kimsiniz, ne istiyorsunuz? dedim.

Bir tanesi:

— Biz seni iyi tanıyoruz ama, sen bizi tanımadın, dedi; yakında tanırsın... Gel bakalım!

— Siz kimsiniz? diye bir daha sordum.

Polis olduklarını söylediler.

— Ne istiyorsunuz benden?

— Gel de öğrenirsin... Hadi bakalım... Yürü!

İki sivil polis beni aralarına aldılar. Yolda kendilerine bu işde bir yanlışlık olduğunu söylediğim zaman ikisi de benimle alay ediyordu. Emniyet Müdürlüğünde bir odaya soktular. Masada bi adam, koltukta oturan bir de kadın vardı. Arkamdaki iki polis, masadakine selâm verip:

— Getirdik beyim! dedi.

Ben yanlışlığın anlaşılacağından emin bir acı tebessümle:

— Herhalde bir yanlışlık var beyefendi, dedim.

Adam yumruğunu masaya vurup:

Kadın daha yüksek sesle ağlayarak:

— Hep yanlışlık olur zâti... dedi. Siz meleksiniz...

Koltuktaki kadına döndü:

— Bu mu?

Kızarmış ve şişmiş gözlerinden kadının çok ağlamış olduğu anlaşılıyordu. Yüzüne korku ve merakla baktığım kadın, mendilini dişleri arasında çiğneyerek:

— Evet beyefendi, bu! dedi, bu işte... Tâ kendisi!..

Masadaki adam:

— Hani yanlışlık vardı? dedi.

— Meselenin ne olduğunu bilmiyorum ki efendim...

Adamın gözleri öyle büyüdü ki, bir an karşımda koskocaman iki gözden başka bir şey görmedim.

— Bu hanımı tanıyor musun?

Büyük bir samimiyetle kadına dikkat ederek baktım:

— Hayır, tanımıyorum!

— Ah hain, dedi, demek şimdi beni tanımıyorsun:

Kadın birden hıçkırarak ağlamağa başladı. Bir yandan ağlıyor, bir yandan da söyleniyordu:

— Hain!... Ne diller dökmüştü bana... Beni iğfal etti de şimdi tanımıyormuş...

— Kim? diye inledim. Bacaklarımın bağı çözüldü. Az kalsın oraya düşüverecektim.

— Hanımefendi, rica ederim, çok rica ederim, dedim, ben sizi ne zaman iğfal ettim, ne vakit oldu bu iş, hiç haberim yok... Yalvarırım, bana dikkatle bakın!...

Öyle mi?... Günlerce evime girdin çıktın... Yalnız evime mi?...

— Hanımefendi, beni başka birisine benzettiniz mutlaka...

— Benzetmek mi?

Kadının hıçkırıklar içinde ağlamasına yüreğim parçalanıyordu. Zaten oldum bittim yufka yürekliyimdir. Benim de gözlerim yaşarmıştı.

— Yalvarırım, ne olur ağlamayın hanımefendi, dedim, bir yanlışlık alduğunu siz de anlayıp sonra mahcup olursunuz.

Kadın:

— Allahım! Nasıl da gözüme baka baka yalan söylüyor... dedi.

Şaşkınlıktan:

— İnsan insana benzer hanımefendi, «insanlar çift yaratılmış» derler ya... dedim.

Masadaki adam:

— Sus! diye bağırdı, sonra kadına:

— Hadi kızım, sen git evine, hiç merak etme, dedi, bu dolandırıcıya neyini kaptırdınsa hepsini ondan geri alırız evvel Allah... Hem de anasından emdiği sütü fitil fitil burnundan getirerek...

Öyle şaşırmıştım ki, ne diyeceğimi bilemiyordum. Ayağa kalkan kadın birden:

— Akiiif, Akiiif!... Neden böyle yaptın Akif!... diye boynuma sarılmaz mı?

Hay Allah belânı versin karı!.. Masadaki adama, acı acı gülümsiyerek:

— Evet Beyefendi, benzetiyor... dedim, duydunuz ya bana Akif dedi. Benim adım Akif değil ki... Demek Akif adında bana benzeyen birisi...

Adam nasıl yerinden fırladıysa üstüme atıldı, iki kolunu kanat gibi açıp karşımda öylece durdu, titriyerek:

— Ulan! diye bağırdı, ben yirmi dört senelik polisim...

Kadın, aramıza girip, polise!

— Kıymayın, beyefendi, n'olur kıymayın!.. diye yalvardıktan sonra yine başladı:

— Akif, ah Akif!.. Neden, niçin, nasıl yaptın bunu bana? Hani mesut yuvamızı kuracaktık, hani? Zâlim, zâlim...

Nasıl bir belânın içine düştüğümü bir türlü anlıyamıyordum. 24 senelik polis zile bastı, gelen bir başka sivil polise:

— Alın! dedi.

«Beyefendi, rica ederim... n'olur... lûtfen... bir dakika...» filân dedimse de dinliyen olmadı. Beni alıp aşağı katta «müteferrika» denilen yere kapadılar. Adını orada öğrendiğim Müteferrika karanlıktı. Karanlıktan «Geçmiş olsun!» diye bir takım sesler geliyordu. Gözüm karanlığa alışınca içerisinin kalabalık olduğunu gördüm. Yanıma sokulup neden geldiğimi sordular. Ben de sanki bir kurtuluş bulurmuşum gibi anlatmak ihtiyacındaydım.

— Hiç anlamadım, dedim, ben bir suç işlemedim ki.. Bir kadın bana «Akif... ah Akif...» dedi, sonra beni buraya attılar. Halbuki benim adım Ferit...

Karşımda çömelip ayakları üstünde oturan bir adam çeneme bir yumruk atıp:

— Ulan çakal, dedi, bize de mi lolo... Asıl isminle karıyı söğüşliyecek değildin ya...

Dillerini iyice anlıyamıyordum. Onlar da tıpkı polisler gibi suçsuz olduğuma inanmıyorlardı. 2-3 saat kadar sonra beni ordan aldılar, yine o adamın karşısına çıkardılar. Yine odada bir kadın vardı ama bu, anamdan yaşlı, çirkin, suratsız bir kadındı. Kadın beni görünce:

— Mazlum, ah Mazlum... Nasıl kıydın bana? Ümitlerimi yıktın benim ah Mazlum!.. diye göğsüme kapanıp ağlamaya başlamaz mı?

— Hanım dur! diye kadını ittim.

Yirmi dört yıllık polis alaylı alaylı:

— Bu hanımı da tanımıyorsun değil mi? dedi. Hiç tanır mısın? Senin adın Ferit...

Çaresizlikten, vallahi, billâhi, diye başladım, bütün yeminleri sıraladıktan sonra:

— Tanımıyorum! dedim.

O mendebur karı:

— Tuuu! diye suratıma tükürüp:

— Yazıklar olsun, hiç olmazsa mesleğinin şerefinden utan! demez mi?

Ben bir avukat kâtibiyim, bir kâtip parçasının şerefinden ne olacak...

Polis:

— Mülâzım Mazlum Bey! dedi, vay mülâzım vaay!..

Neler söylüyordu bunlar?

O gün akşama kadar beni tanımadığım belki yirmi kadına gösterdiler. Kimisi:

— Hain! diye üstüme atılıyor, kimisi:

— Alçak!... diye suratıma tükürüyor, kimisi de «Ah Kâzımım!», «Vah Muzafferim!» diye göğsüme kapanıp ağlıyordu.

Akşam üzeri gazete fotoğrafçılarına resimlerimi çektirdiler. Yüzümü ellerimle objektiften gizlemek istedim, ama olmadı. İki polis kollarımdan tuttu, biri çenemden biri de kafamdan yapıştı, resimlerim işte böyle çekildi.

Geceyi müteferrikada geçirdim. Ertesi gün, meşhur bir adamdım. günün adamı: Bütün gazetelerde resimlerim çıkmıştı. Resimlerde, suratımı zorla objektife çeviren polislerin çenemde, başımda, kulaklarımda elleri görünüyordu:

«Bir kadın avcısı yakalandı.»

«Sahte subay kılığına girerek, muhtelif sahte isimlerle 54 kadını ve genç kızı evlenme vadi ile iğfal eden ve dolandıran kadın avcısı Ferit...»

Sahte subay elbisesiyle evleneceğim diye iğfal ettiğim, paralarını dolandırdığım kadınların sayısı yirmiyi geçmişti. Hepsi de mahkemede yüzüme baka baka hâkime, «Evet, evlenmek vaadiyle beni kandıran budur!» diyordu. Kiminin çeğizlerini yürütmüşüm, kimisinin bankadaki paralarını almışım, kimisinin elmaslarını, küpelerini, bileziklerini almışım...

Kimisi kırkını aşkındı, kimisi suratına bakılmıyacak kadar çirkindi, içlerinde yalnız üç tanesi gençti.

Hâkime:

— Efendim, reis bey, ben bu kadınların hiçbirini tanımam, hayatımda bir kere bile yüzlerini görmedim. Bir yanlışlık var bu işte... Bu hanımlar beni başka birisine benzetiyorlar... diye yalvarıyordum.

(Devamı var)

KONYA LEZZET LOKANTASI 1897

BÜTÜN ZİYAFETLERİNİZ İÇİN

KONYALI

EMRİNİZDE VE HİZMETİNİZDEDİR

unutmayınız

68 senelik tecrübesiyle

KONYALI

en âlâsını hazırlar

Tel.: 27 02 02 - 27 03 03 - 27 04 04

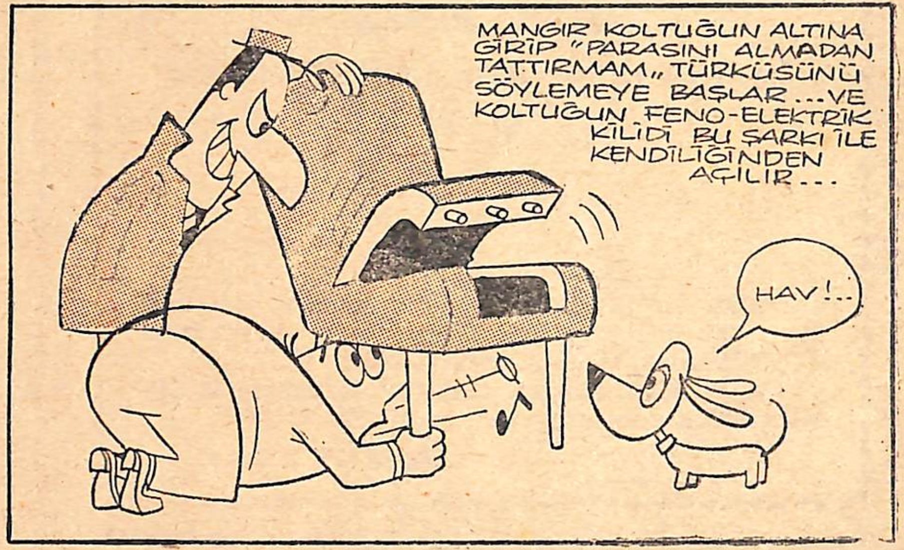
(AK—163)

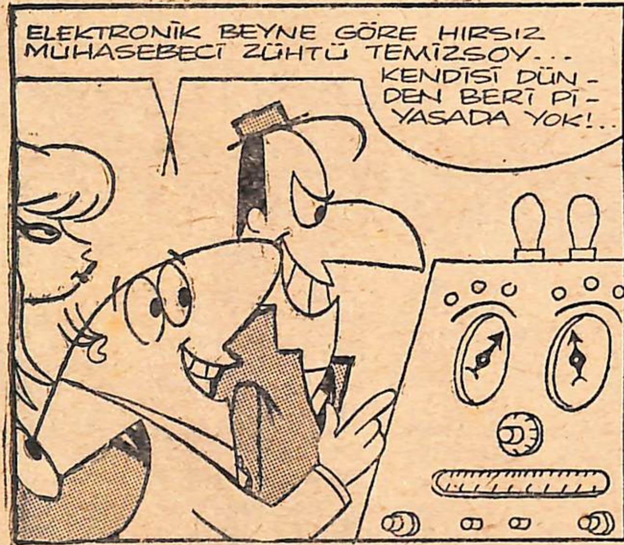

ÇİZEN:
3
NAZİK SÜLÜMAN

ŞÖYLE BUYURUN... BURADA RAHATÇA KONUŞA BİLİRİZ...
TACETTİN MANGIR GİZLİ SOHBETLERİNİ BU CAM ÇADIRDA YAPMAKTADIR

NAZİK SÜLÜMAN HER ŞEYİ ÖĞRENİR. TACETTİN MANGIR'IN BİR MİLYON MANGIRI ÇALINMIŞTIR...
MANGIR BU PARAYI SERVET BEYANNAMESİNDE GÖSTERMEDİĞİNDEN POLİSE GİDEMEMEKTEDİR...
BU DALGADAN YALNIZ MUHASEBECİ ZÜHTÜ TEMİZSOY'UN HABERİ VARDIR.

PARALAR BU KOLTUĞUN İÇİNDE SAKLIYDI...
ÜSTÜNE Mİ OTURUYORDUN!..

MANGIR KOLTUĞUN ALTINA GİRİP "PARASINI ALMADAN TATTIRMAM" TÜRKÜSÜNÜ SÖYLEMEYE BAŞLAR... VE KOLTUĞUN FENO-ELEKTRİK KİLİDİ BU ŞARKI İLE KENDİLİĞİNDEN AÇILIR...
HAV!..

ELEKTRONİK BEYNE GÖRE HIRSIZ MUHASEBECİ ZÜHTÜ TEMİZSOY...
KENDİSİ DÜNDEN BERİ PİYASADA YOK!..

BİR HİS BANA ZÜHTÜNÜN SUÇSUZ OLDUĞUNU SÖYLÜYOR...

BURADA PATRON BENİM... HİSLENİRSEM BEN HİSLENİRİM... ANNADIN MI!..
SEN KENDİ DALGANA BAK!..

AMAN GÖZÜNÜ SEVEYİM NAZİK SÜLÜMAN. BU İŞİ KISA ZAMANDA HALLET...
MERAK ETME!.. DİŞLERİM KAMAŞMAYA BAŞLADI BİLE
HAV HAV

NAZİĞİN DİŞİ KAMAŞINCA İŞLER YOLLUNDA DEMEKTİR...

HAFTAYA:
SAKSININ DİLİ

SÜMERBANK

Sermayesi : TL. 500.000.000

Merkezi: Ankara

Türkiyenin En Büyük Sanayi Kuruluşudur.

*

Tekstil, Kimya ve Toprak Sanayiinde

25 Müessese ve Fabrika

*

18 Banka Şubesi

155 Satış Mağazası

Sayısı 50 yi aşan sınaî, Ticarî Müesseselere iştirak

*

— 1 —

Giyimde: kendinizi ve çocuğunuzu, kesenize kıymadan, memnun etmek isterseniz ihtiyacınızı SÜMERBANK Mağazalarından temin ediniz.

Hayalinizin hakikat olmasını da isterseniz SÜMERBANK şubelerine para yatırınız.

SÜMERBANK

(Basın: 11911—A—7444—165)

REKLÂMINIZI GAZETE VE DERGİLERLE DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

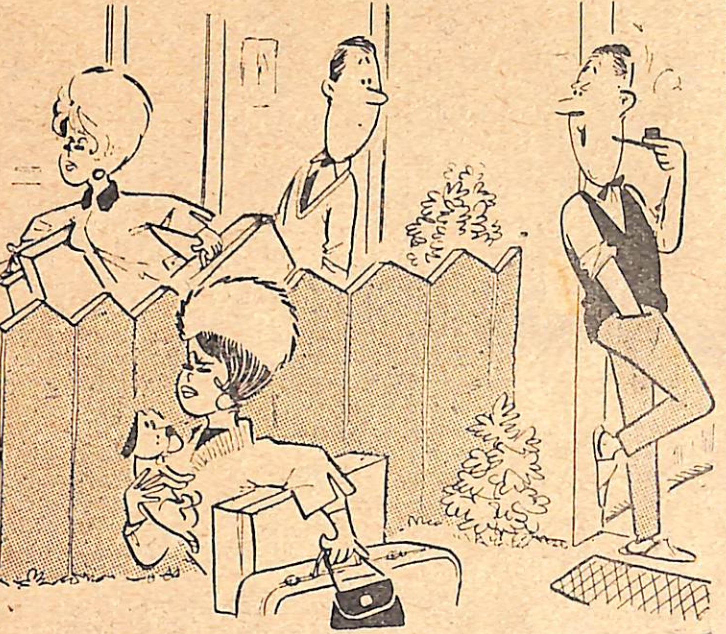
YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01
Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 13354—164)

— Seninki de mi annesine gidiyor?.. Oooh, bizde karşı karşıya oturur iskambil oynarız!

Kedi

Yaşlı bir kız, kız kardeşi ve dişi kedisi Mirza ile aynı evde yaşıyordu. Tâ ki gazetenin birinden bedava Akdeniz seyahati kazanana kadar...

İlk indiği yerden kız kardeşine şöyle bir kart attı:

«Yolculuğum çok güzel geçiyor. Hava nefîs. Her gece güvertede, şirin bir beyle çene çalıyoruz. Gözlerinden öperim.»

«Hamiş: Mirza'yı geceleri dışarı bırak!»

* * *

Demiryolu

Amerikalı bir turist Lübnanı ziyaret ederken, ora halkından birine:

— Memleketiniz ne ufak der, bizde, gün doğarken trene binersin, bütün gün gidersin, gün batarken gene aynı memleketin topraklarında olduğunu görürsün.

— Haklısınız der Lübnanlı, aslına bakarsanız, demir yollarıyla bizim de başımız dertte.

Ceza

İyi huylu, iyi kalpli, ak sakallı ihtiyarcık ölüm döşeğindeyken başucuna gelen en samimî arkadaşına:

— Çok yakında Allah'ın huzuruna çıkacağım der, iyi ahlâkım sayesinde orada mükâfatlandırılacağımı zannediyorum.

Sonra ruhunu teslim eder.

Bir müddet sonra yakın arkadaşı rüyasında, faziletli ihtiyarı dizlerinde bir huriyle cenette oturduğunu görür:

— Tebrikler, der. Sana hakettiğin mükâfatı vermelerine memnun oldum.

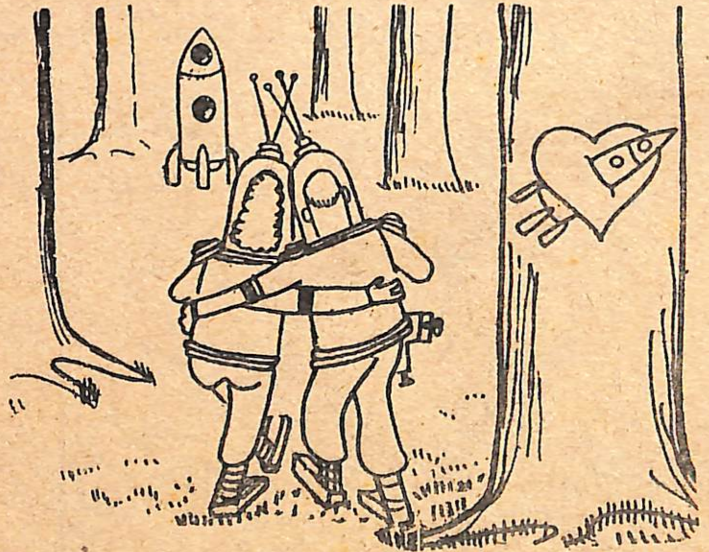
— Yanılıyorsun! der ak sakallı ihtiyar, o benim mükâfatım falan değil, bal gibi ben onun cezasıyım!

Anne

Genç adam, sevgilisinin babasını görmeğe gitti ve kızına talip olduğunu söyledi.

— Ben «hayır» demiyorum dedi baba, ama annesini gördünüz mü?

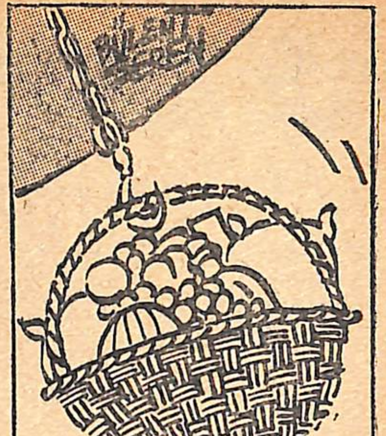
— Evet dedi oğlan, ziyanı yok! Zaten bütün kızlar eninde sonunda annelerine benzerler!...

Fezada aşk!

Güliver BİLGİÇLER ADASINDA
7
"GÜLİVER, UÇAN ADALILARIN YERDEKİ ÜLKELERİNİ NASIL İDARE ETTİKLERİNİ, BİZZAT KRALIN VERDİĞİ İZAHATTAN ÖĞRENMEYE ÇALIŞIYORDU..."

YAZMASI BİZDEN, OKUMASI KRALDAN!
ÜZERİNDE BULUNDUĞUMUZ KASABA HALKI, DİLEKÇELERİNİ, SARKITILAN SİCİMLERE TAKIYOR, BU KÂĞITLAR DA, ÇOCUK UÇURTMALARINDA OLDUĞU GİBİ, DOSDOĞRU YUKARIYA ÇIKIYORDU...

BİR MİKDAR ŞARAP VE YİYECEK TE ALDIK... BUNLAR MAKARALARLA YUKARIYA ÇEKİLDİ...

PEKİ, HALKINIZLA HİÇ YÜZYÜZE GELDİĞİNİZ OLMUYOR MU?
BAZILARIMIZIN OLUR AMA, BU KRALIN HUSUSÎ İZNİNE BAĞLI... İZİNSİZ AŞAĞIYA İNEMEYİZ!
BU ARADA MERAK ETTİĞİM BİRÇOK ŞEYİ DE MAİYETTE OLANLARA SORUYORDUM...

ŞU YILDIZIN KUYRUĞU BİR DEĞERSE DÜNYAMIZ TOZ DUMAN OLUR!
DÜNYAMIZI SAMANYOLU'NA GİRMEKTEN TANRI KORUSUN... ERİR GİDERİZ!..
EYVAH...GÜNEŞ BİR KABUK BAĞLARSA, KARANLIKTAN VE SOĞUKTAN ÖLÜRÜZ...
GÜNEŞ IŞIK VERE VERE TÜKENİRSE, BÜTÜN GEZEGENLERİ BİRBİRİYLE ÇARPIŞACAK...
UÇAN ADALILAR, ÇOK BİLMİŞLİKLERİNDEN OLACAK, DEVAMLI BİR HUZURSUZLUK İÇİNDE YAŞIYORLAR, YEDİKLERİNİ, İÇTİKLERİNİ KENDİLERİNE ZEHİR EDİYORLARDI...

OOOO, BUGÜN GÜNEŞİMİZ NASIL DOĞDU ACABA?..
HAMDOLSUN, İYİ DOĞDU EFENDİM... KUYRUKLU YILDIZIMIZ NE ÂLEMDE ACABA?..
SABAHLARI BİRBİRLERİYLE KARŞILAŞTIKLARI VAKİT, SORDUKLARI SUALLER BİLE BİR ACAİPTİ...

AMAAAN... NE BUNAK ŞEYLER! YATAĞA SEVİŞMEK İÇİN GİRDİKLERİNİ UNUTUP, ANATOMİ DERSİNE ÇALIŞIYORLAR ŞEKERİM...
KADINLARI İSE BÜSBÜTÜN BAŞKA BİR ÂLEMDE İDİLER. ERKEKLERİNİ ADAM YERİNE KOYMUYORLARDI!

AAA, BİR YABANCI İNŞALLAH SEVİŞMESİNİ BİLİYORDUR BİRAZ...
DENEYELİM CİCİM, ONUN DA BEYNİ SULANMADAN...

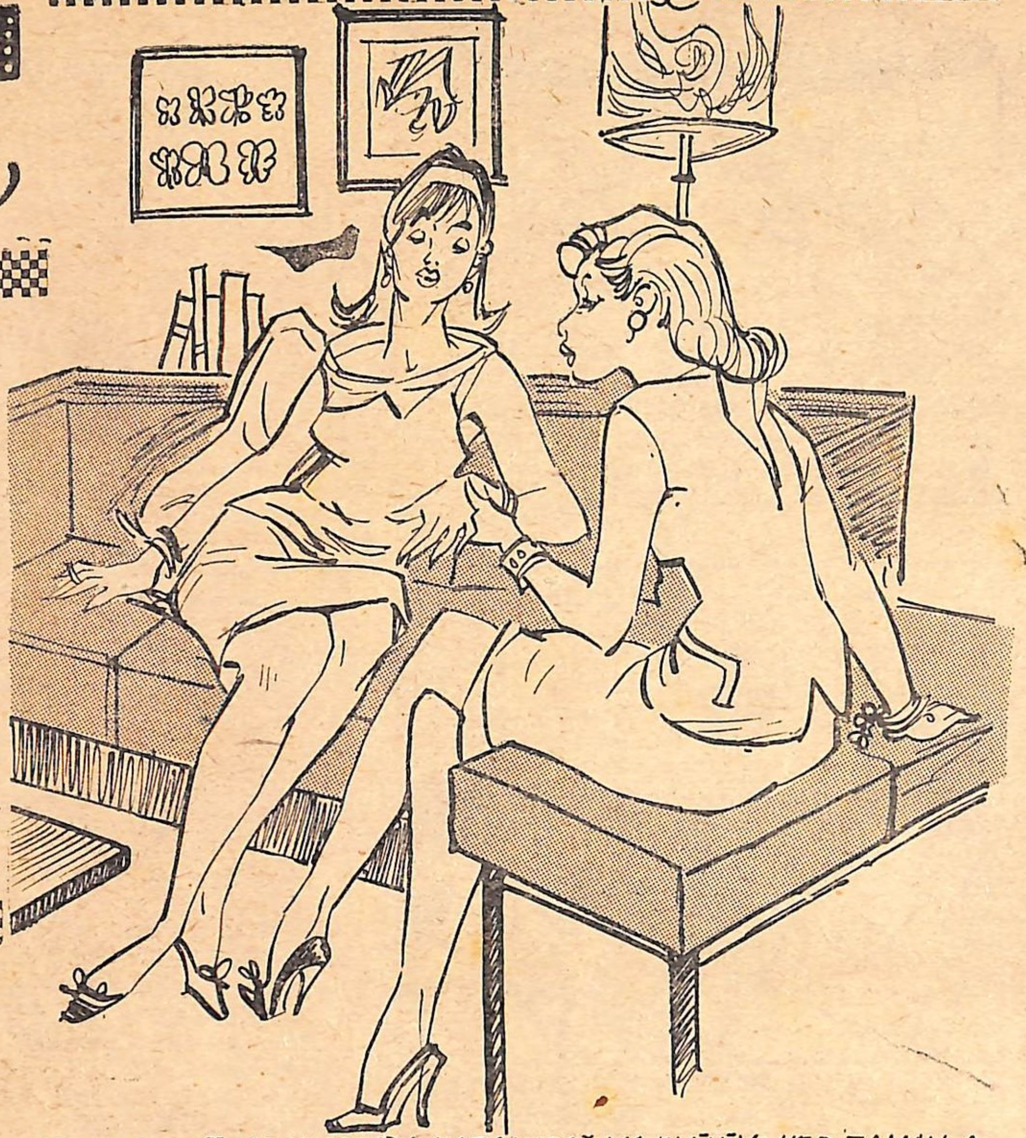

KİMMİŞ?.. NEREDEN GELMİŞ?..
NE BİLEYİM BEN? AŞAĞIDAKİ KASABALARDAN BİRİNİN BİLMEMNE DELEGESİYMİŞ...
BİZİMKİLER GİBİ ALLÂME DEĞİL, APTALIN BİRİ... NE MATEMATİK BİLİR, NE ASTRONOMİ, NE MÜZİK!..
Hİİİİ... ANLATMA, İÇİM GİDİYOR! NE GÜZEL AŞIK OLUR KİMBİLİR!

BİRAZ SONRA...
AMAN BAYAN, KOCANIZIN BURNUNUN DİBİNDE OLUR MU BU?..
OLUR CİCİM, OLUR... ONLARIN İLMİ BURUNLARINDAN ÖTESİNİ GÖREMEZ!
DEVAMI VAR

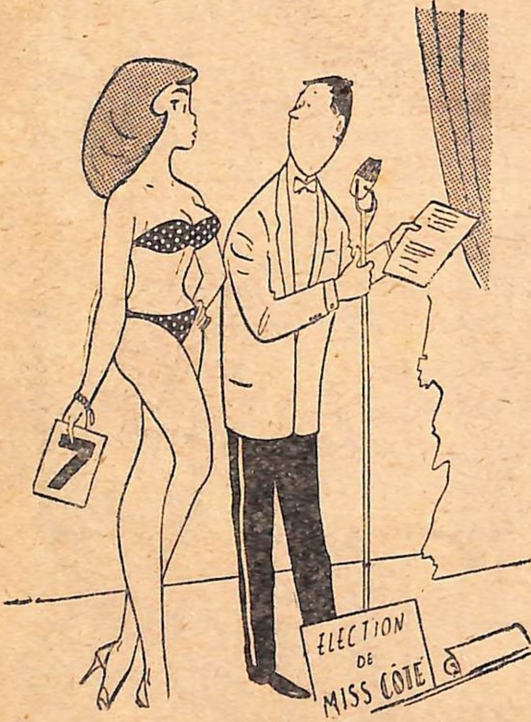
Dünya Karikatürleri

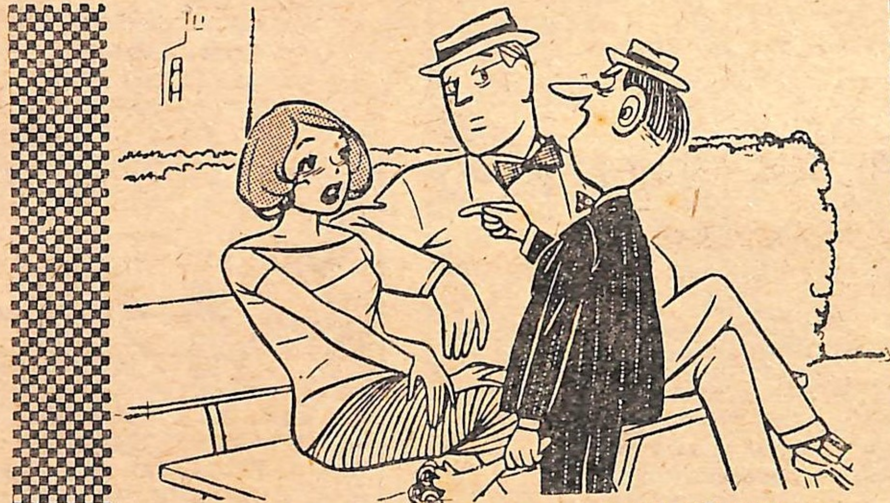
-KOCACIĞIM, BUGÜN EVLENDİĞİMİZİN YILDÖNÜMÜ, BİLİYOR MUSUN?

-GÜZELLİK MÜSABAKASINDA KAZANACAĞIMA EMİNİM: HER ZAMAN ATELYESİNDE GİYİNDİĞİM TERZİ İLE APARTMANINDA SOYUNDUĞUM BANKER JÜRİDE!

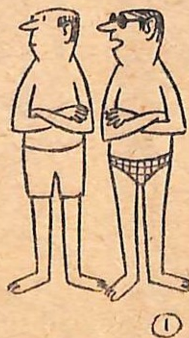

-SİZİN, LİSTEDE İSMİNİZ YOK...
-ALDIRMA, BENİ HERKES TANIR!

-SÖZ VERİRSEN GİDERİM: BEN NİŞANLIN KALACAĞIM, O DA SADECE ARKADAŞIN!

-BU MAYONUN NERESİ AÇIK AYOL?

-HAAA!..

Ucuz Kitap

Akbaba Yayınevi, kitap mevsimi sonu dolayısıyla bütün yayınlarında büyük fiat indirimi yapıyor...

Sayın Okurlarımıza:

Akbaba Yayınevi bugüne kadar iki çeşit kitap yayınlamıştır: Telif eserler, tercüme polis romanları...

Akbaba Yayınevi, bu kitapları, siparişler kupon karşılığı yapılmak şartı ile, Temmuz sonuna kadar, iki ay için, büyük ucuzlukla satışa çıkarıyor.

Yusuf Ziya Ortaç'ın kitapları

Portreler: Beş lira * İsmet İnönü * Gün Doğmadan * Bir Rüzgâr Esti: Üçer lira.

Orhan Seyfi Orhon'un şiirleri:

Gönülden Sesler: Beş lira * Kervan: Üç lira.

Polis Romanları:

Polis ve aşk romanlarının fiatlarında % 50 indirim yapmaktadır. Beşer lira olan bu kitaplar, ikişer buçuk liradır.

Kör Şeytan * Gel Evlenelim * Vahşi Gelin * Şüphe * Gölgeli Yollar * Kara Dul * Milyoner Kızlar * Kanlı Eldiven

Sipariş karşılığı pul kabul edilmez. Kitap bedellerinin posta, yahut banka havalesi olarak gönderilmesini rica ederiz.

(AK—168)

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ:
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Abone bedeli: Yıllığı 50 Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ:
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire: 3. İstanbul

İLAN FİATI: Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

◎

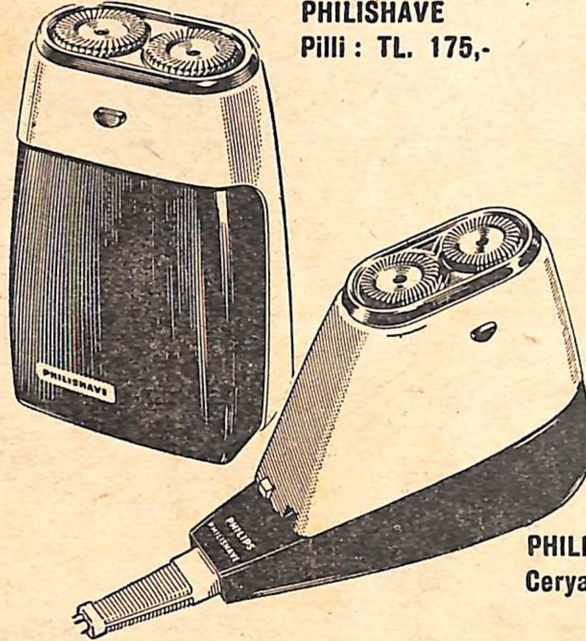
Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

◎

Fiatı: 100 kuruştur.

PHILIPS PHILISHAVE

PHILISHAVE: DÜNYADA EN ÇOK SATILAN TRAŞ MAKİNASI

PHILISHAVE
Pilli : TL. 175,-

A 1122

PHILISHAVE
Ceryanlı : TL. 192,-

Traş olma derdinizi hal etmek ve her durumda kullanılmak üzere imâl edilen ceryanlı veya pilli PHILISHAVE traş makinaları ile daha çabuk, daha iyi traş olabilirsiniz. Bütün Philips bâyilerinde ve büyük mağazalarda satılmaktadır. Tecrübe edebilirsiniz.

(Reklâmcılık: 2811—166)

Sayın Doktor ve Eczacılarımıza

Bellergal®
Sandoz

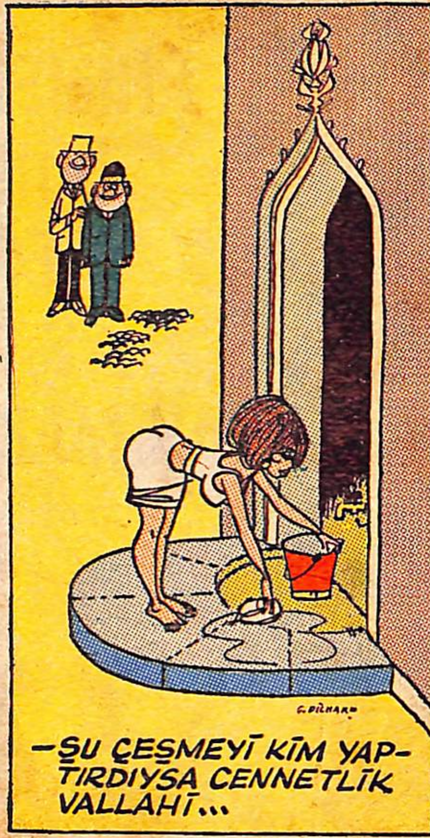
draje

Piyasaya arzedilmiştir.

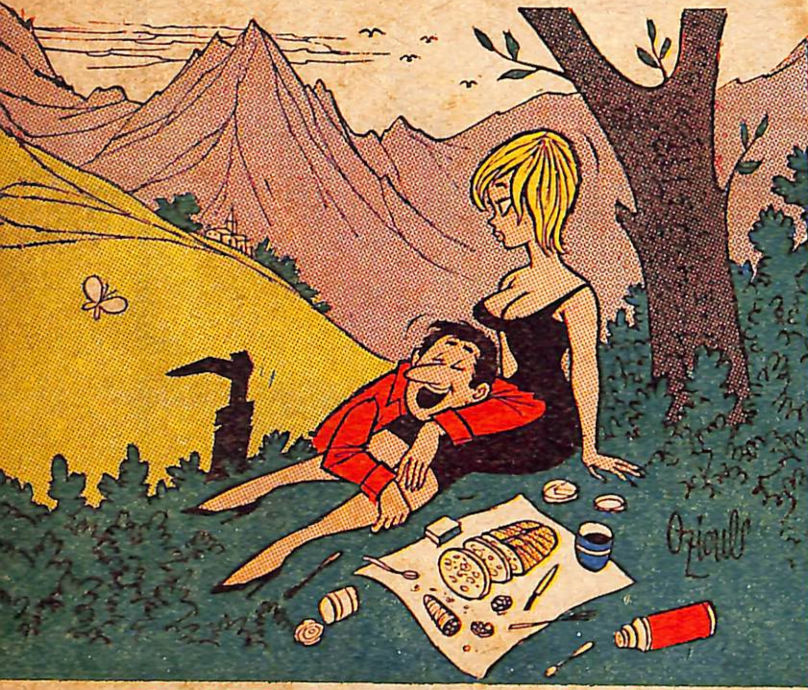
SES REKLÂM

(Ses Reklâm: 303—167)

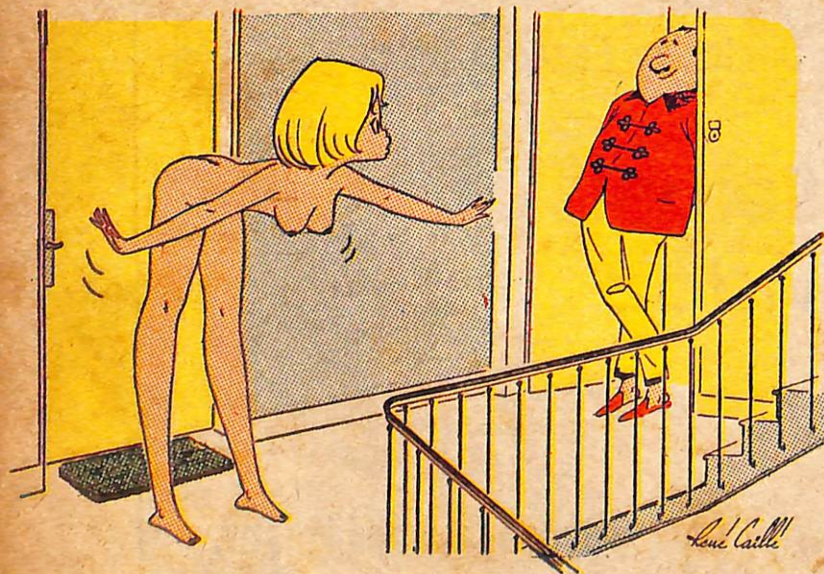
Akbaba

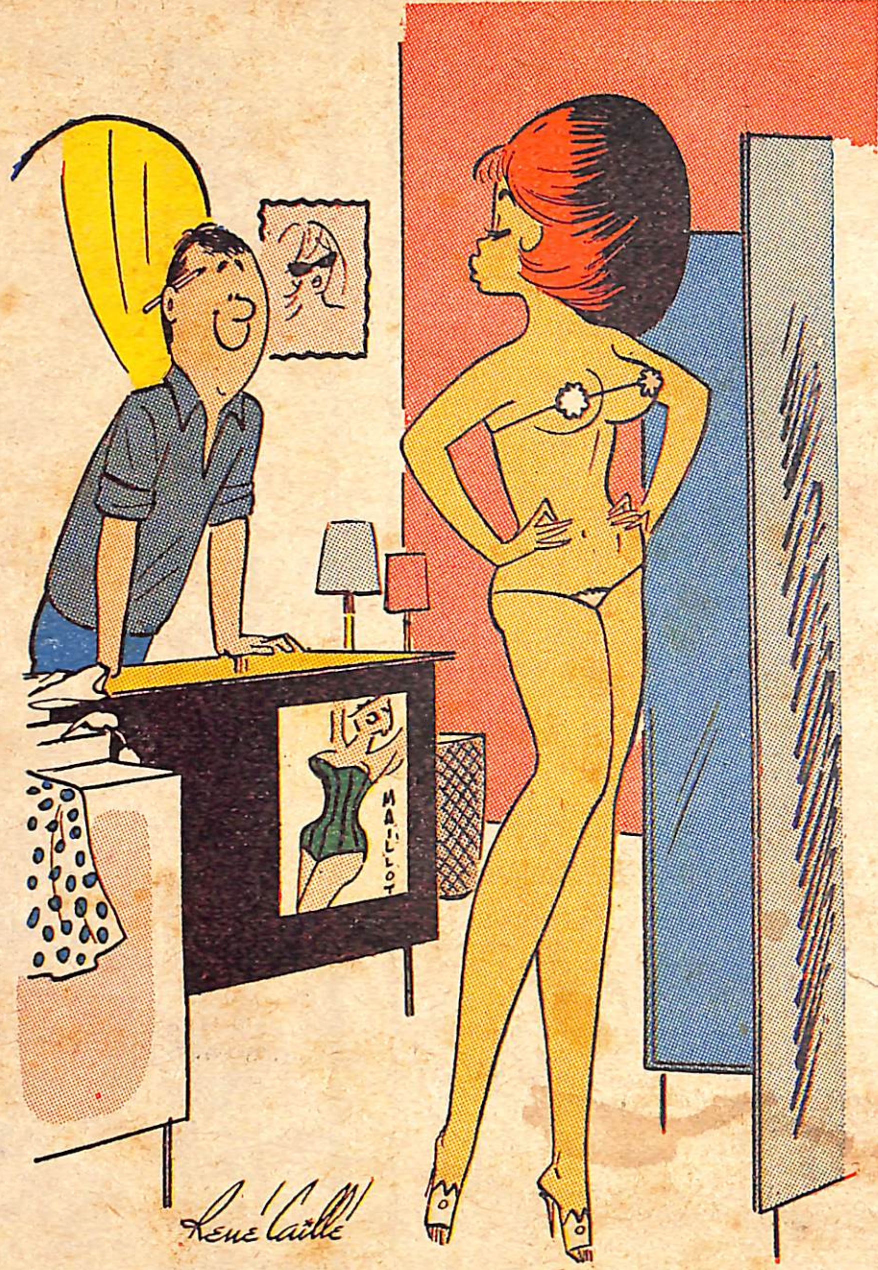
–ŞU ÇEŞMEYİ KİM YAPTIRDIYSA CENNETLİK VALLAHİ...

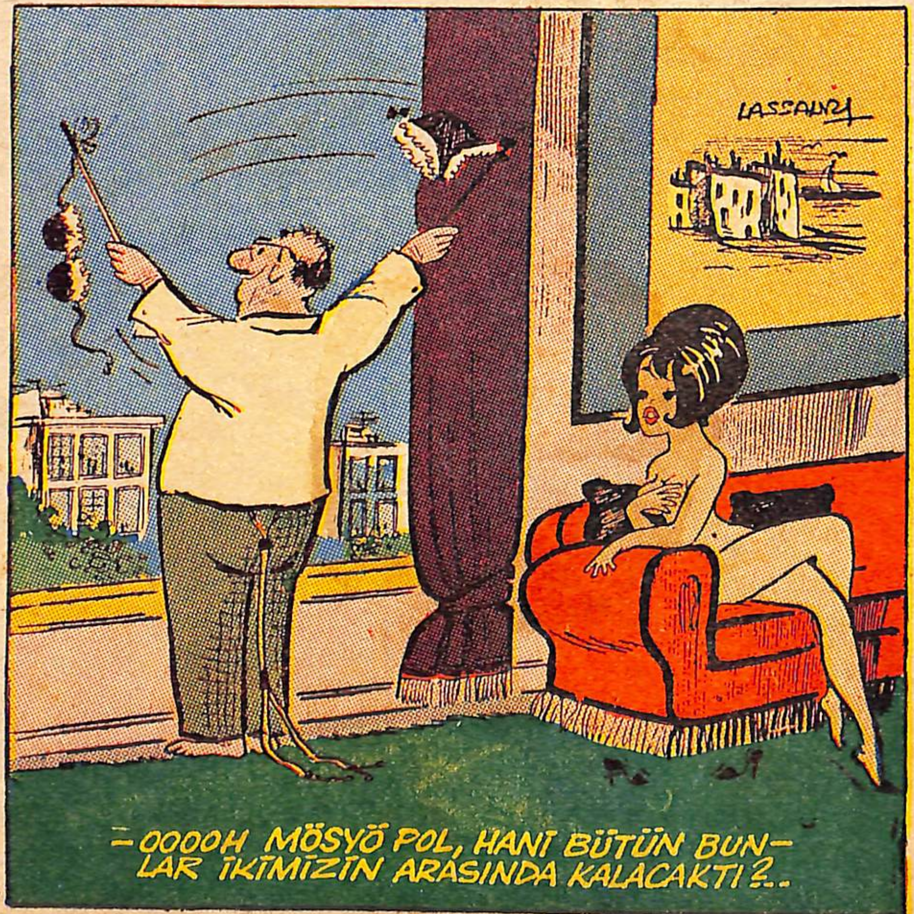
–SÖZ VERİYORUM, SENİ TATİLİMİZİN SONUNA KADAR SEVECEĞİM...

–ODA O KADAR DAR Kİ, SABAH JİMNASTİĞİMİ KORİDORDA YAPIYORUM!

–KOCANIZ KISKANÇ MIDIR?
–HAYIR... AMA PATRONUM ÇOK!

–OOOOH MÖSYÖ POL, HANİ BÜTÜN BUNLAR İKİMİZİN ARASINDA KALACAKTI?..